БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 81 (11679) | 1968 оной апрелиин 5, пятница | Сэн 2 мүнгэн

...эй БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ ПЛЕНУМ ТУХАЙ

...НФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

...апрелиин 4-дэ КПСС-эй обкомой ...ленум болобо.

...«Республикын колхоз, совхозуу...нгай үрэжэлые дээшэлүүлхэ хэм...жай» асуудал зүбшэн хэлсээ.

...алаар республикын Министрнүү... Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо ... ДУБРОВСКИЙ элидхэл хэбэ.

... зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй ...комой нэгэдэхи секретарь нүхэр ...ЗОВ, Мухар-Шэбэрэй хүдөө ажа...риин управлениин начальник нү... ХОРОШИХ, КПСС-эй Кабанскын ...гэдэхи секретарь нүхэр В. И. ТИ...анай хүдөө ажахын үйлэдбэриин ... начальник нүхэр Ж. Ж. ЖАЛ... СССР-эй Наукануудай академиин ...деления Буряадтахи филиалай ...жэлхэ институдай ахалагша на...рилэгшэ нүхэр М. А. РАМПИ...гын хүдөө ажахын үйлэдбэриин ... начальник нүхэр А. В. ПЛАСТИ...бликын хүдөө ажахын министр нүхэр Л. В. ВЛАСОВ, Яруунын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ц-Д. Ж. ЖАЛСАНОВ, республикын «Сельхозтехникэ» гэжэ нэгэдэлэй түрүүлэгшэ нүхэр С. Г. ДОВГАНЬ, Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциин директор нүхэр К. Л. БАРЬЯДАЕВ, Загарайн хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр П. М. САПРЫКИН, республикын Мелиорациин ба уһанай ажахын министр нүхэр В. Г. БОЛЬШАКОВ, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадтахи филиалай президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр О. В. МАКЕЕВ, Түнхэнэй хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр В. Д. СЕРЕБРЕННИКОВ, Буряадай газар эсхэмжэлхэ экспедициин начальник нүхэр Д. Ш. ГОМБОЕВ, республикын Госпланай түрүүлэгшэ нүхэр В. Ф. ЛЫСОВ гэгшэд хабаадаа.

Пленум дээрэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. У. МОДОГОЕВ үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй обкомой пленум зүбшэн хэлсэһэн асуудалаараа шиидхэбэринүүдые баталан абаа.

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой Кокориной фермын һаалишад һү һаалгаар энэ жэлдэ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): фермые даагша К. Я. Кокорина һаалишад В. Гаврилова, Н. Жарков болон Е. Жаркова гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ байна.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

МАЙН НЭГЭНЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай областной комитет болон «Забайкаллес» комбинат 1968 оной түрүүшын кварталай хүдэлмэриин үрэ дүн согсолон гаргаба.

«Забайкаллес» комбинадай предприятинууд модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ түрүүшын кварталай түсэб үлүүлэн дүүргээ. Энэ туршада 1134 мянган кубометр, тэрэ тоодо даабариһаа гадуур 10 мянган кубометр үлүүтэй модон арадай ажахыда эльгээгдэһэн байна.

Модошодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Байгалай леспромхозой хүдэлмэришэд түрүүлжэ гараа. Модо бэлэдхэлэй габшагай һара гэжэ соносхогдоһон март соо тэдэнэр эршэмтэй шангаар ажаллаба. Леспромхозой коллектив кварталай түсэбһөө гадуур 7000 кубометр модо бэлэдхэһэн байна. Амжалтаараа зоригжоһон модошод Уласхоорондын Майн нэгэнэй һайндэрэй ажалай вахтада жагсажа, апрелиин түсэбые В. И. Ленинэй түрэһэн үдэр — апрелиин 22 болотор дүүргэхэ гэжэ хараалба.

Хурамхаанай, Онёогой, Хориин, Хүртэйн, Хандагайн, Ардасаанай леспромхозуудай модошод габшагай һарын туршада һайн ажалаараа шалгараа. Тэдэнэр кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэөд, 5—6 мянган кубометр модо даабариһаа гадуур бэлэдхэһэн байна.

Н. ТЮРНЕВ.

...Э ХҮДЭЛМЭРИ ...ОЖОРУУЛХА

Хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөжэ, газар тариалангай болон мал ажалай продуктнуудые ехээр, гаргаша багатайгаар абадаг болохын тула нэн түрүүн ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ...ан жэлэй туршада колхоз, совхозуудта ажалай бүтээсэ ...ээр ехэ болгохо зорилго табигдана.

..., ямар аргаар энэ хэрэг түйлагдаха болоноб? Мүнөө үедэ ..., ороохо таряа, силосэй болон бусад зарим ургамалнуу...лаха, ороохо сэбэрлэхэ хүдэлмэри бүхыдөө тооной онь...й. Зүгөөр сабшалан, бэлшээри һайжаруулгада, малай ...үндэ хүдэлмэри оньһожоруулгада хүсэтэ техникэ тон ...онэ. Луговодуудай, малшадай ажал хүшэр, бүтээсэ бага...эл шалтагаанһаа үбһэ тэжээлэй, мал ажалай продукт...үнэ сэн хэмгүй ехэ боложо, ажахынуудые гарзада оруул... талаһаа луговодуулай, малшадай хүдэлмэриин хүндэ, ...гараар хэгдэдэг байһан дээрэһээ тиимэ ажал хэхэ дура...онэ, илангаяа залуушуул тэрээнһээ хулжана.

...уговодуудай, малшадай хүдэлмэри үргэлжэдэнь оньһожо..., бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ гээшэ мүнөө үеын тон шу...болоно. Энээнээ амжалтатайгаар шиидхэхэ арга боломжо... гүйсэд бии.

... колхоз, совхозууд хүсэ ехэтэ тракторнуудаар, элдэб ...һала олон болонхой. Байгша ондо 6 мянга гаран трак...ран комбайн тэндэ хүдэлгэгдэхэ гэхэ гү, али ажахы бү... трактор хүртэнэ. Колхоз, совхозууднай бүхыдөө тооной ...стемэһээ электрын элшэ хүсэ абана.

... техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ шадаха механи...ернүүд, технигүүд бии болонхой. Буряад ороной кол...15 мянга гаран механизатор, 550 гаран инженер-меха... ажаллана.

... техникээ, электрын элшэ хүсэ зүбөөр хэрэглэхэ, хүндэ ...дэнь оньһожоруулха гэжэ оролдожо байһан эдэбхитэд, ... Трактор, машинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, ...рооһо тарианай, бусад ургамалнуудай баян ургаса абадаг ...үүд, механизаторнуудай звенонууд олошороо.

...үдтэ республикын хэдэ хэдэн совхоз, колхозуудта эм...-мелиоративна отрядууд сабшалан, бэлшээри һайжа...оной үндэр ургаса абахын тула ехэ юумэ хэжэ болохо ... Сэлэнгын совхоздо хэдэн жэлэй урда тээ эмхидхэгдэ...бол, зунгүй хэхэ хүдэлмэрээ оложо, сабшалан, бэлшээ...ээд дээшэлүүлһэн байна.

...мэрээ үргэлжэдэнь оньһожоруулжа, адууһа малай ашаг ...ар жэшээ болохо һү һаалиин, гахайн, шубуунай фермэ... дотор бии. Тиимэ түрүүшүүлэй тоодо «Байкал» плем...ын аймагай «8-е марта», «Улаан Оронго» колхозуудай ...нүүд, Шергинскэ совхозой, Улаан-Үдын мал шахан ...хозой гахайн фермэнүүд, Кабанскын, Улаан-Үдын, Сот...ай фабриканууд ороно.

... колхоз, совхозуудта бии байгаа баян техникэ, электрын ...ндэхи хүндэ хүдэлмэри оньһожоруулгада тон багаар ...ы сабшалангай гурбанайнь нэгэ хуби машинаар саб...ана. Колхоз, совхозуудай үнеэд бүхыдөө тооной гараар ... үбһэ тэжээл тараажа үгэхэ хүдэлмэриин миил 8 про...уулагдаһан тоотой. Тэрэшэлэн колхоз, совхозуудта хүр... элшэ хүсэнэй оройдоол 20 процентнь үйлэдбэридэ хэ...ынуудта электромоторнууд тон үсөөн.

... совхозуудай малшадай хүндэ хүдэлмэри оньһожоруулха ...ын «Целинстрой» трестын, «Сельхозтехникэ» нэгэдэ...ралгын управленинүүд харюусалга багатайгаар ханда...-хабсаралгын хүдэлмэри унжагайруулдаг, шанар муу... байна. Фермын хүдэлмэри үргэлжэдэнь оньһожоруулха, ... тухеэрэлгэнүүдые һаадгүйгөөр хүдэлгэхэ хэмжээ аба...й фермэнүүдэй байрын проект зохёодог эмхи зургаанууд ...дэлмэри үргэлжэдэнь оньһожоруулха хэрэгтэ анхарал ...иимэһээ оньһожоруулагдамал фермэнүүдэй байрын зохид ...

... дутагдалнуудые тэбшэхэ аргагүй. Табан жэлэй түсэ...рид дүүргэхэ гэһэн харюусалга ехэтэй уялгануудаа ам...үүлхын, ажалайнгаа бүтээсые мүнөө үе сагай эрилтэ...шэлүүлхын тула газар тариалангай, мал ажалай хүндэ ...дэнь оньһожоруулха яаралтай хэмжээнүүд абтаха бо...һаяхан республикын хүдөө ажахын инженер-механи... хөөрэлдэгдөө, тусхай хэмжээнүүд хараалагдаа.

...үүдай тракторна бригадануудые бэхижүүлхэ, трактор...анда хүдэлгэхэ, трактор, машинануудтаа гамтайгаар ... ехэтэйгээр ашаглаха эрилтэ табигдана. Тиигэһэнэй ...он трактор тариалан дээрэһээ абажа, сабшалан, бэлшээ... үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ тусхай оньһожоруулагдамал бри... звенонуудые хаа хаанагүй эмхидхэхээр саг ерээ.

...үүдэй, түбхын түрүүндэ һаалиин фермэнүүд, хүндэ хү...нь оньһожоруулха гээшэ хүдөөгэй механизаторнуудай ... болоно. Үнеэдые машинаар һааха, малай байра онь...оха, тэжээл буйлуулха, малда хубааралжа үгэхэ хүдэл... яаралтай хэмжээнүүд абтаха ёһотой.

...нгай, мал ажалай хүндэ хүдэлмэриие үргэлжэдэнь онь... колхоз, совхозуудай инженернүүдэй, технигүүдэй, бу...үдай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ, дэмжэхэ, ухаалан зо...үдэ үргэдхэхэ тон шухала. Энээндэ ажахынуудай, ай..., совет, хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, ...цинүүдай хүсэн элсүүлэгдэхэ ушартай.

МАРТ 15 САБШАЛАН, БЭЛШЭЭРИ ҺАЙЖАРУУЛХА ХОЁР ҺАРА МАЙ 15

Манай хөөрэлдөөн

УҺАНАЙ, ШЭБХЫН АШААР

Һаяшаг манай корреспондент Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой нэгэдэхи отделениин түрүү луговод Афанасий Васильевич Колодинтой уулзажа, тэрэнэй ажал хүдэлмэрээр һонирхон хөөрэлдэбэ. Луговод корреспондент хоёрой хөөрэлдөөн доро толилогдобо.

Корреспондент: Афанасий Васильевич, танда хэды гектар сабшалан даалгагданхайб? Ойн баярай жэлдэ гектарһаа дунда зэргээр хэды центнер ургаса абаа һэмта? Мүнөө жэл гектарай хэды шэнээн ургаса хуряаха һанаатайбта?

Луговод: Нёдондо намда хамта дээрээ 370 гектар сабшалан даалгагдаһан байна. Тиихэдэ намтай суг А. И. Назимов, Н. Н. Синюшкин, И. Н. Бурлаков, Д. Н. Полуянов гэгшэд хүдэлөө. Сабшалангаймнай 130 гектарай түс бүриһөө дунда зэргээр 31,2 центнер үбһэн хуряагдаа һэн. Бүхы сабшаланһаамнай гектарай дунда зэргээр 21,1 центнер ургаса хуряагдажа, түсэб уялганууднай үлүүлэн дүүргэгдээ. Мүн бидэ 10 гектар газарта олон жэлэй ногоо тариһан байнабди. Нёдондо эндэһээмнай гектарай 75,1 центнер ургаса абтаа. Энэ жэл гектарай дунда зэргээр 25 центнер үбһэ ногоо хуряаха гэжэ шиидэнхэйбди.

Корреспондент: Танай звено хайшан гэжэ ажаллахадаа амжалта түйлана гээшэб? Дүршэл шадабари тухайгаа халта хөөрыт.

А. В. Колодин: Ажалай зэргээр амжалта түйлагдадаг гээшэ aаб даа. Хэнэйшье мэдэһээр, уһан шэбхэ хоёрнай ургасын хани болоно. Иимэл дээрэһээнь эдээн тушаа ехэл анхарагшабди. Хэдэн жэлэй саада тээ бидэ сабшалан дээрээ морёор хониной шэбхэ зөөдэг байһамди. Мүнөө сабшаландамнай ойро байрладаг хониной отара дээрэ шэбхэ үгы тооной. Иимэл дээрэһээнь бидэ жэл бүри малай байраһаа трактораар наг шэбхэ зөөнэбди. Шадалтай һаа шэбхэ намар зөөхэдэ һайн байдаг. Юуб гэхэдэ, бүхэли үбэлдөө наг шэбхэ сабшалан дээрэ обоорон хэбтэхэдээ хүр саһа тогтооно. Харин хабартаа һайрамай уһа барина. Хабартаа шэбхээ сабшалан дээгүүрээ тараажа дүүргэмсээрээ сабшалангаа борнойлогшобди. Тииһээр байтарнай сабшалангаа уһалха саг орожо ерэдэг. Бидэ тэрэнээ 2—3 дахин уһалнабди. Түрүүшын уһалалга май һарын эхеэр хэхэ хэрэгтэй. Һарын эсэс багта сабшалан хоёрдохёо уһалагдана. Хура бороогой багаар ороһон жэл бидэ июнь һара соо сабшалангаа гурбадахяа уһалнабди. Сабшалан уһалхадаа ехэл анхаралтай байха хэрэгтэй. Тэрэгүй һаа, уһан нэгэл газараараа ябажа, сабшалангай хүрьһэ гутаажа болохо бшуу. Иимэл дээрэһээнь бидэ сабшалан дээгүүрээ уһаяа модоной һалаа мэтээр татагдаһан һубагуудаар залажа ябуулнабди.

Корреспондент: Сабшалан дээрэ түхэреэн жэл соо үшөө ямар хүдэлмэри хэнэбта?

Луговод: Жэжэ божо ажал тоолохо болоо һаа, захаһаа олон. Хабар, намартаа сабшалангаа модо шулууһаа сэбэрлэхэ хэрэг гарадаг. Газараа уһалжа эхилхэһээ урид сабшалан дээрэхи ханааб, һубагуудаа сэбэрлэгшэбди, хаалтануудыень заһабарилагшабди.

Үбһэ хуряалгын эхилхэдэ би өөрөө звеное даагшаб. Звенодомни жэл бүри 50—60 хүн хүдэлдэг. Гадна намда энэ үеэр хоёр морин, хоёр тракторна косилка, үбһэ һүрилхэ машина даалгагдадаг. Нёдондо звеномни 8938 центнер үбһэ хуряаһан байна.

Корреспондент: Республика дотор сабшалан, бэлшээри һайжаруулха габшагай ажалай хоёр һарын соносхогдоод байхада, танай звеногой луговодууд юу хээб, юу хэжэ байнаб, юу үшөө хэхэб?

А. В. Колодин: Энэ үдэрнүүдтэ манай хэһэн юумэмнай ээлтэй. Колхозой правлени юундэшьеб энэ асуудалые һайнаар анхарнагүй. Энээн дээрэһээнь луговодууд һая болотор хүүргэ бариһан байна. Манай энэ хоёр һара соо хэхэ ажалнай тон ехэ. Сабшалан дээрэмнай 500 тонно наг шэбхэ гаргагдахаар хараалагданхай. Энэ ажал һая эхилэгдээ. Наг шэбхэ зөөхэ трактор болон автомашинануудые олоор гаргаха хэрэгтэй бологдоод байна. Үшөө тиихэдэ 4,5 тонно минеральна үтэгжүүлгэ сабшаландаа оруулхабди. Гадна 100 гектар газар дисковалхаар, 50 гектар сабшалан борнойлхоор; хэдэн арбаад гектар газарта шүбгэтэй катогуудые мухарюулжа, хүрьһэнэй дэгнүүлые соолохоор хараалангхайбди. Эдэ бүхы ажалаа хэһээр байтарнай сабшалангаа уһалха сагнай дүтэлхэ. Мүнөө бидэ наг шэбхэ гаргахаһаа гадна сабшалангаа модо, шулууһаа сэбэрлэнэбди, ханааб, һубагуудаа арилганабди, хаалтануудые заһабарилнабди.

Колхозой правлени эдэ бүгэдэ ажалыемнай анхаржа, мааннадтаа техникэ олоор гаргаха аабза гэжэ найданабди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой түрүү луговод А. В. Колодин.

Республикын ажахынуудай һү, мяха, үндэгэ худалдажа байһан тухай

1968 оной апрелиин 1-нэй мэдээн

(1-дэхи кварталай түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Мяхан: Тушаагдаһаниинь	Мяхан: 1967 онтой жэшэхэдэ	Һүн: Тушаагдаһаниинь	Һүн: 1967 онтой жэшэхэдэ	Һүн: Үнеэн бүриһөө тушаагдаһаниинь (кг)	Үндэгэн: Тушаагдаһаниинь	Үндэгэн: 1967 онтой жэшэхэдэ
Баргажанай	135	139	111	98	148	96	82
Бэшүүрэй	139	128	82	90	234	114	97
Зэдын	129	106	97	88	235	134	75
Яруунын	170	148	100,1	101	255	203	90
Сэлэнгын	263	203	114	98	373	156	151
Түнхэнэй	172	137	121	103	233	104	101
Ахын	—	—	113	87	32	—	—
Улаан-Үдын	178	148	111	113	—	113	112
Хориин	115	98	100,5	95	207	257	144
Хойто-Байгалай	—	—	133	—	237	—	—
Баунтын	117	101	107	90	181	—	—
Загарайн	115	131	100,1	102	271	230	177
Захааминай	170	106	115	102	143	105	117
Кабанскын	138	141	105	102	301	103	106
Прибайкалиин	190	126	100,7	103	316	40	39
Хэжэнгын	130	112	88	86	191	100	105
Хяагтын	138	115	110	100,5	257	77	65
Мухар-Шэбэрэй	130	129	95	86	240	106	83
Республика дотор бүхыдөө:	147	129	104	98	237	107	115

А. Н. Косыгин Иранай шахтай хөөрэлдэбэ

ТЕГЕРАН. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Иранай шах Мохаммед Реза Пехлевитэй Ниаваран ордон соо уулзаба. А. Н. Косыгин Иранай шах хоёрой хөөрэлдөөн халуун оршон байдалда үнгэрөө. Хөөрэлдөөнэй үедэ Совет-Иранай харилсаа саашадань хүгжөөхэ асуудал хэлсэгдээ. Энээнһээ гадна, хоёр орониие һонирхуулдаг мүнөө үеын уласхоорондын шухала асуудалнуудаар һанал бодолнуудаа мэдэлсэбэ.

Хөөрэлдөөнэй һүүлдэ Иранай шах Мохаммед Реза Пехлеви СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын хүндэлэлдэ сайлалга эмхидхээ.

Тэрэнэй үедэ Иранай шах А. Н. Косыгин хоёр хүндэлэлэй хундагануудые бэе бэедээ барюулба.

А. Н. Косыгинай Иранда ошоод байһан тушаа

ТЕГЕРАН, апрелиин 3. (ТАСС-ай тусхай корр.). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, тэрээнтэй хамта ошолсоһон хүнүүд мүнөөдэр Тегеран шадархи Рей хотодо ерэжэ, Реза-шах Пехлевиин хүүр дээрэ венок табяа.

СССР-эй Верховно Сүүдэй пленум

А. Ф. Горкинай хүтэлбэри доро СССР-эй генеральна прокурор Р. А. Руденкын хабаадалгатайгаар СССР-эй Верховно Сүүдэй пленум һаяын үдэрнүүдтэ болоо. Хуулиин наһа гүйсөөгүй аад, гэм хэгшэдэй хэрэг шиидхэхэ асуудал хэлсэгдээ.

Хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлдэ аха зоной зүгһөө муу нүлөө үзүүлдэг ябадалые огтолон болюулха хэрэгтэ сүүдэй анхарал ехээр хандуулагдаа. Хэрбээ аха хүнүүдэй зүгһөө хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлтэй хамта архидаһан гү, али наркотигуудые хэрэглэһэн ябадалай үзэгдөө һаань, тэдэ хүнүүдтэ ниитын гү, али захиргаанай зэмэ тохохо зэргэтэй. Хэрбээ тэдэнэрые архида, гуйраншалгада, алдуурита нааданда һургаһан байгаа һаань — хуулиин харюусалгада хабаадуулха гэжэ хэлсэгдээ.

Тус пленум СССР-эй Верховно Сүүдэй 1963 оной декабриин 18-да гаргаһан, «Сүүдтэ хамаатай хэрэгээр ажалшадай оруулһан гомдол, мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгэ һайжаруулха хэмжээнүүд» гэһэн тогтоолой дүүргэлтэ тухай элидхэл шагнаба.

«КОСМОС-210» ДЭГДЭЭГДЭБЭ

ТАСС-ай мэдээсэл

«Космос-210» гэжэ хэмэл одон 1968 оной апрелиин 3-да Советскэ Союзһаа замбуулин худар табигдаба.

ХИТАДАЙ ЗАСАГААРХИДАЙ ХОРОТО МУУХАЙ ШЭНЭ ААША

Тэмсэжэ байгаа Вьетнамда зорюулагдаһан ашаа абаашажа ябаһан «Комсомолец Украины» гэжэ совет танкерые Хитадай засагаархид Вампу портдо (Гуансжоу хото шадар) мартын 27-до хуули бусаар бариһан байна. Хитадай засагаархид элдэб худал хуурмаг шалтагаануудые дурдан, суднын портһоо гарахыень зүбшөөхэгүйһөө гадна, тэрэнэй экипаждa эсэргүү элдэб ааша гаргана. КНР-эй зэбсэглэгдэмэл сэрэгшэд танкерай дотор таһагууд худар сүмэрэн ороод, капитан тушаа, экипажай гэшүүд тушаа хүсэ хэрэглээ гэһэн мэдээнүүд абтаба. Хитадай засагаархидай эдэ ашануудынь хорото зорилгоор зорюута эмхидхэгдэһэн, уласхоорондын эрхэ бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно. Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй урдаһаа баатарлигаар тэмсэжэ байгаа вьетнам арадта социалис оронуудай туһалха хэрэгтэнь зорюута һаад, хохидол ушаруулха гэһэн һэдэлгэ хэхэһээ ондоогоор Хитадай засагаархидай энэ аашые нэрлэхын аргагүй.

Мартын 31-дэ Хитадай засагаархидай зүгһөө энэ хорото муухай, шэнэ аашын гаргагдаһантай дашарамдуулан, КНР-эй правительствада Советскэ правительствын зүгһөө эрид шууд буруушаал апрелиин 3-да мэдүүлэгдээ, «Комсомолец Украины» танкерай экипажай аюулгүй байлга хангахаар хэмжээ абаха, танкерай бүхы экипажтаяа Вампу портһоо гарахыень хорихоёо болихо эрилтэ табигдаа.

Танкер ба совет морягууд тушаа хорото муухайгаар аашалһан, хүсэ хэрэглэһэнэй түлөө бүхы харюусалгые КНР-эй правительство дааха болоно гэжэ Советскэ правительство онсолон тэмдэглэбэ.

(ТАСС).

...РДОМО ДОХЁО!

ХЭН ТРАКТОР ЖОЛООДОХОБ?

...XXIII партсъездын нэ...ндо хабарай тарил...ряалгын үедэ меха... олон дуталдадаг. ...һээ ажахын та..., тарилга холол уи.... Гадна трактор, ...ар мэдэхэгүй хү... найдахада, тэрэнь ...

... эндэ баһал механи...талдана. Аяар 16 ... болотор эзэгүй бай... тоог, малай гүүр...тэнүүд дээрэ орёо механизмые ябуулха хүнүүд колхоз дотор дуталдаһаар.

Колхозой правлени хабарай тарилгын эхилтэр 25 хүниие техникэ жолоодохоор һургаха ёһотой байһан. Эдэнэй арба гараниинь СПТУ-да һураха гэжэ шиидхэгдэһэн бэлэй. Теэд... Мүнөө СПТУ-да колхозһоо ород 4 хүн һурана. Ажахы дотор мүнөөшье болотор механизаторнуудые бэлдэхэ гэһэн асуудал шиидхэгдээгүй байһаар.

Колхозой правлени жэлэй эхиндэ нютаг соогоо механизаторнуудые бэлдэхэ һургуули нээхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Тиихын тула хүнүүдые зөөхэ машина, һургуулиин байшан, ерээдүйн механизаторнуудай шудалха номууд абтаһан байна. Хүнүүдые техникэ жолоодохоор һургаха хэрэг колхозой главна инженер Л. С. Батеров, главна агроном А. П. Абидуев, тракторно-тариан ажалай бригадын бригадир, агроном П. И. Лубсанов гэгшэдтэ даалгагдаа һэн. Зүгөөр эдэ хүнүүдэй энэ асуудалда хайша хэрэг хандаһан дээрэһээ һуралсал эмхидхэгдээгүй.

Мүн колхоз дотор механизаторнуудай һуралсал орой ябуулагданагүй. Мүнөө хүдөө нютагуудта шэнэ техникэ асарагдана. Теэд механизаторнууд шэнэ техникэ һайнаар мэдэнэгүй. Колхозой мэргэжэлтэдэй механизаторнуудайнгаа һуралсал һайнаар эмхидхэһэн байгаа һаань, энэ асуудал зүбөөр шиидхэгдэхэ һэн.

Эндэ аймагай үйлэдбэриин управлениин манай колхозой мэргэжэлтэдэй дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй.

Колхозой правлени, партийна организаци эдэ үдэрнүүдтэ зохихо хэмжээ абажа, механизаторнуудые бэлдэхэ асуудал шиидхэхэ аабза гэжэ найдагдана. Тэрэгүй һаань, хабарай тарилга баһал унжагайржа магадгүй.

Г. БАДМАЕВ,
колхозой арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ.
Баргажан.

ҮДЭР БҮРИ 100 КУБОМЕТР...

Манай леспромхоздо 10—10 хүнһөө бүридэһэн хэдэн бага комплексно бригада модо отолно, таллуулна. Бригадануудай хүдэлмэришэд хоорондоо мүрысэн, халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхые оролдоно.

Леспромхознай һая эмхидхэгдэһэн предприятинуудай нэгэн юм. Тиимэһээ хүдэлмэришэдэйнай олонхинь үшөөл һайнаар дүршэжэ хүдэлөөгүй байһаар.

Тиигэбэшье олонхи бригаданууд халаанайнгаа даабари дүүргэжэ шадана. Бидэнэр ажалдаа түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэнэбди. «Дружба» хюрөө—модошодоймнай гол зэмсэг. Модод нарин зүрүүд болгон унагаагдана, ута зандаа шэрэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы бригаданууд һара бүри 2000 кубометр модо отолхо гэһэн уялга абажа, эршэтэйгээр ажаллажа эхилээ һэн. Алишье бригадын хүдэлмэришэд гээгдэлдэ орохо дурагүй бэлэй.

— Гээгдэлдэ оронгүй, хэлэһэн үгэдөө хүрөө һаа һайн байгаа,— гэжэ участогай суглаан дээрэ манай бригадын гэшүүһэ сэбэрлэгшэ Галина Баранова хэлээ һэн. Энэ хүдэлмэришэ дорюун басаган үнэхөөрөө зүбтэй юумэ хэлээ. Хүн бүхэн абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Тэрэ гэһээр олон үдэр үнгэрөө. Бидэнэр мүнөө һара бүри 2100 кубометр модо отолжо, үдэрэйнгөө даабари 130—135 процент дүүргэдэг болонхойбди. Амжалта тиимэ бэлэхэнээр хүндэ ерэдэггүй гээшэ ааб даа. Эбтэй, эршэтэй ажалаар тэрэнии хүдэлмэришэ хүдэр зон түйладаг.

Бригададамнай арбан хүн хүдэлнэ. Арбан ондоо һанал бодолтой. Теэд барандаа нэгэл һайхан эрмэлзэлтэй. Тиигэжэ бидэнэр үдэр бүри 65 кубометр модо бэлдэжэ суглуулха ёһотой аал. 100 кубометр модо халаан соогоо отолжо, Хурамхаанай леспромхозой түрүү бригадануудай тоодо оронхойбди.

Хэнэйшье мэдэһээр, модо отолхо ажал тиимэшье хүнгэн бэшэ. Үглөө бүри 20 модоной зайда автобусто һуужа һэжэгдэхэш. Ажалайнгаа һүүлээр хамаг юумэеэ бэлдээд, хюрөөгөө хурсадаад орхиходоо, үглөөгүүр ерэһээр лэ һаатангүй хүдэлжэ эхилнэбди. Хамаг ажалнай трактористһаа дулдыдана. Манай тракторист Платон Суменков хэзээдэшье ажалһаа хожомдонгүй, саг соогоо ерэжэ, трактораа бэлдэжэ, модо таллуулгадаа гараад байдаг.

Үдын тэнгээр 4 — 5 модоной зайда автобусоор ошожо эдеэ баринабди. Иигэжэ ходо автобусоор гүйлгэжэ байхада, тон ехэ саг миин һалана. Хэрбээ бидэнэй хүдэлдэг газарта дүтэ эдеэ хоол шанадаг юм һаань, ехэ һайн байгаа. Ажал бүри урагшатайгаар ябаха бэлэй.

Ажалшан бүхэнэй эрхим амжалта түйлажа, бүри ехэ продукци гүрэндөө тушаахын тула бүлтэ оролдонобди.

Бидэнэр мүнөө нарин зүрүүлээр модо отолхо шэнэ арга хэрэглэжэ эхилээбди. Тиин һайн үрэ дүн түйлагдана. Иигэжэ хүдэлхэдэ аюулгүй, модо унагаахада зохид, трактораар суглуулхадашье хүнгэн юм байна. Хүдэлмэришэд Анатолий Пляскин, Юрий Соколов гэгшэд ёһотой һайнаар хүдэлжэ, нүхэдтөө жэшээ харуулна. Манай бригадын гэшүүд нэгэ һара соо 3000 кубометр модо бэлэдхэдэг болохо тухай бодомжолдог.

Манай ороной арадай ажахын олон һалбаринин элдэб барилганuудта тон ехэ модон хэрэгтэй. Энэ бүхы эрилтэ дүүрэнээр хангахын тула бидэнэр үшөө эршэтэйгээр хүдэлжэ, түсэбһөө гадуур ехэ модо бэлдэнэбди. Томодхэгдоһон бага комплексно бригадын хүсөөр һара соо 3000 кубометр модо отолхо арга боломжо тодорхойлхо зорилго урдаа табяабди.

В. ШУКИН,
Хурамхаанай леспромхозой бага комплексно бригадые даагша.

ДҮРШЭЛТЭЙ МАЛШАД

ЯРУУНЫН СОВХОЗ. Малшадай дунда шухала асуудал зүбшэгдэбэ. Һаяхан совхозой дирекцидэ малшад, хүтэлбэрилэгшэд сугларжа, ямар гүүртэнүүдые эмхидхэхэ, ерэхэ зундаа бэлшээн таргалуулха тухай хэлсэгдэв.

Тус совхозой 19 гүүртэ мал зунай бэлшээридэ гаргагдаха байна. Зунай ногоон дээрэ 1105 хашараг таргалуулагдажа гүрэндэ худалдагдаха. Тэдэ гүүртэнүүдые үнинэй хүдэлдэг, дүршэлтэй малшад даажа абаад, зунай үедэ хашараг бүхэнөө 300—320 килограммтай болгохоор хараалба.

А. БАБУШКИН.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ БААТАРНУУД

Улаан-Үдын сэмбын фабрикын коллектив табан жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын тула шэнэ уялгануудые абаад, амжалтатайгаар хүдэлжэ байна. Эндэхи түрүүшүүлэй нэгэн, нэхэгшэ, коммунис ажалай ударник Мария Пестерева табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэл дүрбэ һара соо дүүргэхэ уялга абанхай. Энэ хүмнай үдэр бүриингөө нормо хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Пестерева. В. КОЛОСОВОЙ фото.

ЭДЭБХИТЭЙШҮҮЛЭЙ ХУБИТА

Сергей Савельевич Гордеев эдэбхитэй хүдэлмэришэдэй нэгэн. Улаан-Үдын ноохо угаадаг фабрикада ажаллаха зуураа, ураланарижуулгын үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлнэ.

Тэрэнэй оруулһан дурадхалнуудай нэгэн һаяхан туршагдан шалгагдаба. Ноохоной тоһолиг суглуулха цехэй машина тэрэ нарижуулан һайжаруулһан юм. Энэ машина үйлэдбэридэ туршагдаа. Нарижуулан һайжаруулагдаһанай ашаар тэрэнэй бүтээсын нилээд дээшэлһэнии шалгалта тодорхойлоо.

Агуухэ багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэйнь ойдо зорюулагдаһан уралан нарижуулгын фонд байгуулха гэһэн мүрысөөндэ нүхэр Гордеев оролсонхой. Тиигэжэ тэрэ уралан нарижуулгын гурбан дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна. Нэгэ дурадхалынь жэлдээ 5 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ юм.

Фабрикын үйлэдбэри үргэдхэлгөөр барилгын талмай дээрэ һаяхан үнэтэ нэгэ дурадхал нэбтэрүүлэгдээ. Барилгын материал буулгаха онһон арга олоһон мастер Иван Матвеевэй дурадхал һайшаагдаа. Тиигээд урданьбар хүсөөр бүтээгдэдэг ажал дууһан оньһожоруулагдаба. Энэ дурадхалынь 5 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ арга хангаба.

Главна механигай таһагай слесарь Геннадий Павлов уралан нарижуулгын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энэ слесарь жэлэй эхинһээ хойшо уралан нарижуулгын табан дурадхал оруулаа. Тэдэнэй гурбаниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнхэй.

Фабрикын уралан нарижуулагшад 100 мянган түхэригэй фонд байгуулха гэжэ шиидээ. Энэ хэрэгтэ эхэнэр хүдэлмэришэд түһа нэмэрэе оруулалсана. Конструктор Евгения Семеновна Михеевагай хүтэлбэри доро хэдэн хүдэлмэришэд угаагдаһан ноохо ашаха, зөөхэ ажал оньһожоруулха арга олоһон байна. Тэрэ дурадхалые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдэнь, 600 түхэригэй алмалта хэгдээ.

Н. НИКОЛАЕВ.

Эхэ оронойм...
зуудта эльгээгд...
үтэгжүүлгэ жэл бү...
жо байна.
Ленинградай обл...
форит» гэжэ Кин...
нат минеральна у...
галгаар орон ...
предприятинуудай ...
Мүнөө жэл 1570 ...
фосфоридой гурил...
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ...
чальник Анатолий ...
гар тээнь) ахалаг...
Иван Ворошилов х...
хүдэлмэри харааж...
ТАСС

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

(Облсовпрофой III пленумэй дүн тухай)

СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮД БҮРИН БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛ...

Байгша оной февралиин 27-һоо мартын 4 хүрэтэр Москва хотодо СССР-эй профсоюзуудай XIV съезд боложо үнгэрһэн байна. Энэ ехэ хуралдаае Буряадай областной профсоюзай организаци һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Шэнэ табан жэлэй хоёр жэлэй түсэбые республикын промышленность амжалтатайгаар дүүргэһэн, түсэбһөө гадуур 20,4 миллион түхэригэй продукци гүрэндөө үгэһэн жэшээтэй. Илангаяа һайн амжалта 1967 ондо — Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойе тэмдэглэһэн жэлдэ түйлагдаһан байна. Колхоз, совхозуудай түйлалта мүн лэ ехэ. Эдэ бүхы һайн хэрэг партиин, засаг түрын зүгһөө үндэрөөр сэгнэгдээ, олон коллективүүд Дурасхаалта тугуудаар шагнагдаа. нэрэ солодо хүртөө һэн.

Социалис мүрысөөндэ, коммунис ажалай түлөө хүдэлөөндэ республикын ажалшадай үргэн ниитэеэрээ эдэбхитэйгээр оролсоһон ябадал энэ амжалтын гол түлхюур болоно. Тэрэшэлэн үйлэдбэреэ түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оруулха зорилгоор хэгдэжэ байгаа бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри горитой нүлөө үзүүлээ. Энэ шэнэ гуримда анха түрүүлэн орожо хүдэлһэн предприятинуудай бодото хэрэг үйлэ партиин тодорхойлһон энэ хэмжээнэй холын хараатай байһые гэршэлнэ.

Профсоюзай олонхи организацинууд ажалшадай дунда, коллективүүд хоорондо социалис мүрысөө шадамар бэрхээр эмхидхэнэ, тэрэнэй аша үрэтэй байхын түлөө элдэб янзын арга дүршэл хэрэглэнэ, али олон хэмжээнүүдые бэелүүлнэ. Социалис мүрысөөнэй ябаса профсоюзуудай обкомуудай пленум болон ФЗМК-нуудай заседани дээрэ ходо зүбшэн хэлсэгдэнэ, дүнгынь болзор соогоо согсологдоно. Энээнтэй хамта түрүү предприятинууд дээрэ шанар һайжаруулха, болбосон ёһоор үйлэдбэри эрхилхэ, алмалта хэхэ зорилгоор конкурс, ниитын харалга эмхидхэгдэнэ. Энэ талаар ЛВРЗ-гэй, нарин сэмбын фабрикын, авиазаводой, «Электромашина», «Теплоприбор» заводуудай, Кабанскын, Сэлэнгын, Хүдэриин совхозуудай профсоюзна комитедүүдэй ажал ябуулгые онсо магтамаар. Түрүү дүй дүршэлэй һургуулинуудай удха шанар мүн лэ ехэ байна.

Мүнөө республика доторнай табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтахын түлөө мүрысөөн үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэржэ, эршэ хүсэниинь улам шангадажа байна. Энэ хүдэлөөндэ эхи табигшад—Кабанскын аймагай хүдөөгэй ажалшад, Суулгын совхозойхид, Ранжуровай нэрэмжэтэ артелиин гэшүүд, нарин сэмбын фабрикынхид һайн һайхан хэрэг үүдхээ. Тэдэнэй жэшээгээр социалис мүрысөөнэй долгин бэшэ тээгүүр хүсэтэйгөөр дэлгэрнэ.

Республикын үргэн ниитэ ажалшадай үнгэрһэн үедэ түйлаһан эдэ амжалтанууд тушаа, тэрээндэ профсоюзай организацинуудай оруулһан хубита тушаа областной профсоведэй президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр **Л. С. Асеев** облсовпрофой III пленум дээрэ хэһэн, «СССР-эй профсоюзуудай XIV съездын дүнгүүд ба областнэй профсоюзай организациин зорилгонууд» тухай элидхэл дотороо онсолон тэмдэглэбэ.

Тиихэ зуураа элидхэлшэ профсоюзай организацинуудай ажал ябуулгадахи дутагдалнууд тушаа дэлгэрэнгыгээр тогтобо. Коллективүүдэй дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлхы хүдэлмэриин удхые улам гүнзэгырүүлхэ, ажалай журам бэхижүүлхэ, гээгдэлдэ ороһон предприятинуудай хүдэлмэрие һайжаруулха зорилгонуудые тодорхойлбо. Илангаяа модо бэлэдхэлэй, нютагай промышленностиин предприятинууд мүнөө гээгдэжэ ябана. Үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргалга бирагүй байдалтай. Мүн хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха министерствын зарим коллективүүд шүүмжэлдэ ороно. Эндэхи профсоюзай организацинууд үйлэдбэриин байдал тушаа анхаралаа хүсэд табинагүй, экономическа үрэ дүнгүүдые шэнжэлбэ жэ. тэрээнһээ тобшолол хэжэ шаданагүй.

Саашань үгэеэ үргэлжэлүүлхэдээ, элидхэлшэ уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой, бусад ниитын научна эмхинүүдэй хүдэлмэриин байдалые элирхэйлэн харуулба. Кадрнуудые зүбөөр хүмүүжүүлхэ асуудал тушаа, хүдэлмэриһөө олоороо гаража ондоо тээшээ ябуултаха ушарай шалтагаан тушаа, саг үргэлжэ хүдэлдэг үйлэдбэриин зүблөөнэй хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тушаа онсо тогтоо.

Элидхэлэйнгээ эсэстэ ажалшадай ажаһуудал һайжаруулха, зүбөөр амаралта эмхидхэхэ, энхэ элүүрые сахиха асуудалнуудта, физкультура ба спорт дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ үгэеэ зорюулжа, профсоюзай организацинуудай ойрын сагта бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойлбо.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэнэй эхилхэдэ, Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын профсоюзай фабкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Тропников** түрүүлэн үгэ абаба.

Түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гурим фабрикын болон хүдэлмэришэдэй байдалда али зэргэ һайнаар нүлөөлһэн тухай өөһэдынгөө дүй дүршэлһөө жэшээлэн, үгэ хэлэгшэ хөөрэжэ үгэбэ. Тиихэдээ энэ хэмжээ ябуулгада профсоюзай организациин яажа хабаададаг, ямар үүргэ дүүргэдэг тухай хэлэбэ... Шагнал хубаалгада, дүй дүршэл согсололго, тэрэнии нэбтэрүүлгэдэ, мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ завком болон месткомууд шиидхэхы үүргэ дүүргэдэг байна.

Саашань үгэеэ үргэлжэлүүлхэ зуураа, нүхэр Тропников ажалай эмхидхэлэй шэнэ гуримда, хоёр үдэрэй амаралтатай неделидэ ороод байхадаа ниитэ-политическа хүдэлмэри яажа ябуулдаг дүй дүршэл тухайгаа тобшохоноор хэлэбэ. Хүдэлмэриин үдэрэй ута болоһон, фабрикын таһалгаряагүй хүдэлдэг ушар ниитын хүдэлмэри ябуулхада ямаршье һаад түбэг ушаруулнагүй. Лекци уншалга, элидхэл, хөөрэлдөө хэлгэ, суглаа үнгэргэлгэ, хүмүүжүүлхы бусад хүдэлмэри эмхидхэгдэһээр лэ байдаг. Зүгөөр эдэнние кино, концертын, техническэ һуралсалай урда тээ, амаралтын үдэрнүүдтэ, туристическэ баазада ошоод байхадань үнгэргэдэг гурим эндэ тогтоогдонхой.

— Ажалшадай амаралта эмхидхэлгэ манай фабрикын эрхэ байдалда онсо орёо зүйл юм. Хотын ажалшадай амаралта зүб мүрөөр эмхидхэхэ хэрэгые хүтэлбэрилхэ тусхай городской ниитын бюро байгуулбал, аша туһатай байха һэн. Тиигэбэл амаралтын газарнуудые, культурна болбосоролой эмхи зургаануудые нэгэ жэгдээр хэрэглэхэ арга олдохо байгаа. Мүн түмэр замшад амаралта эмхидхэлгэдэ туһа хүргэхэ арга боломжоор ехэ, — гэжэ нүхэр Тропников дурадхана.

Оньһожоруулагдамал 335-дахи Хориин нүүдэл колоннын профсоюзай постройкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Михайлов** хүдөөгэй барилгашадай ажал хүдэлмэри, ажаһуудал тухай тодорхойгоор хөөрөө. Тус колонно хадаа Хориин, Хэжэнгын, Яруунын аймагуудта барилга хэдэг томохон эмхи юм. Энэ коллектив нёдондо һайнаар хүдэлжэ, жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэб дүүргэһэн байна.

Хүдөөгэй барилгашадай хэрэг үйлэдэ һаад тойбо татадаг зүйлнүүд тухай нүхэр Михайлов хэдэн шүүмжэлхы ажаглалта хэбэ. Барилгашад эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, эд бараагаар мууса хангагдана. Байра байдалынь мүн лэ муу. Соёл болбосоролой талаар хангалга бүришье түлюур байдалтай. Гурбан аймагай барилга хэдэг энэ эмхи оройдоо нэгэ кинотүхеэрэлгэтэй. Тиимэ мүртэнь Хориин киносетиин дирекци ходол хуушан, үнинэй кинофильмүүдые эльгээжэ, хүдэлмэришэдэй урма хухалдаг байна.

СССР-эй профсоюзуудай XIV съездын делегат, Хандагатайн леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир нүхэр **Спиридонов** трибунада гараба.

— Иимэ ехэ суглаанда хабаадаха ехэ зол хубитай байһандаа баясанаб. Энэ съездэ, сэхынь хэлэхэдэ, бүхы дэлхэйн профсоюзуудай түлөөлэгшэд байгаа бшуу. Бидэ, Буряад оронһоо ошоһон делегадууд, манай республика табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ шадаха гэжэ съездые найдуулаабди, — гэжэ нүхэр Спиридонов үгэеэ эхилнэ.

Саашаһан үгэ хэлэгшэ өөрынгөө бригадын ажал хүдэлмэри тухай мэдээсэбэ. Модо бэлэдхэхэ гурба һарын түсэбөө тус бригада мартын 25-да дүүргэв. Энэ жэлэй түсэб дээрэ 6.000 кубометр модо оруулха, табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ уялгаяа лаб бэелүүлхэ арга шадалтайбди гэжэ тэрэ мэдүүлнэ. Тиигэхэ зуураа модо бэлэдхэлшэдэй байдалда ушардаг дутагдалнууд тушаа хэлэбэ.

— Модо бэлэдхэлшэд, хэнэйшье мэдэһээр, хүбшын гүн ой соо, түб һууринһаа 50—60 километр холо хүдэлдэг, тэндээ ажаһуудаг зон гээшэ. Теэд манай ажаһуудалые һайн гэхын аргагүй. Һайнаар болбосон ёһоор амарха, кино, концерт хараха хэрэгтэй. Зүгөөр нимэ юумэн түлюур. Гэр байрамнай һандаржа, һалажа байна. Барилга мэлхэйн ябадалаар бүтэнэ. Клубнай хуушаранхай, багахан. Хүдэлмэри дээрэмнай халуун эдеэн абаашагданагүй. Эд... харалаа табихыень н... шэдэй зүгһөө гүйлб... хэр Спиридонов ха...

Мастер гэшэ ту... дунда саг үргэлжэ ... бэрнин гол хүтэлб... Тэрэ хадаа үнэндөө ... ректор, хүмүүжүүл... Ушар нимэһээ масте... гые, тэрэнэй хүмүүж... дээшэлүүлхэ зорил... Үдын прибор бүтээ... партком ба профк... «Мастер-хүмүүжүүлагш... хүндэтэ нэрэ зэргэ ... соносхобо гэжэ тус ... союзай завкомой түр... хэр **Бурдуковский** ... мэдээсэл хэбэ. Эн... ёһоор, мастер бүхэ... рэхи ниитын али ... рине эмхидхэн хүн... гатай болоно. Ком... түлөө тэмсэл, бата ... һуралсал, ниитэ-пол... дэлмэри—эдэ бүгэдэ... рюусалга доро байл... Энэ конкурсын түр... 1968 оной жэлэй хүг... гөөр согсологдохо б...

Авиационно завод... зай завкомой түр... союзуудай XIV съ... нүхэр **Тарасов** пред... лектив табан жэлэй ... Ленинэй түрэһөөр ... болотор сүм дүүргэ... хэн, эршэ түгэсөө... на гэжэ мэдүүлбэ. ... водой профсоюзай ... дай саг үргэлжэ хүд... риин зүблөө яажа ... гэдэг дүй дүршэл ... нумдэ дэлгэрэнгы... үгэбэ.

Облпрофсоведэй ... инспектор нүхэр ... Бабушкин хотодо ... дэлмэри ябуулдаг ... рал татамаар хөөрэ... лоө хубаалдаба.

Хүдөөгэй ажалша... тухай, табан жэлэй ... зорһоонь урид дүү... Ленинэй түрэһөөр ... амжалта түгэсөөр ... дэлгэрһэн мүрысөө... хай хүдөө ажахын, ... дэлмэрилэгшэдэй ... комой түрүүлэгшэ, ... XIV съездын делег... жинимаев дэлгэрэн... Тиихэ зуураа хүдө... зай организацинууд... дэ бии байгаа дутаг... элирхэйлэн харуул...

Элидхэлые зүбш... Улаан-Үдын мяха-... бинадай профсоюзай ... рүүлэгшэ нүхэр Ки... гэжэ һайн дурадхал... гэмэй түрүүлэгшэ н... Улаан-Үдын ЛВРЗ... түрүүлэгшын орлог... Ажалай Герой нүх... публикын элүүрые... нистрэй орлогшо н... «Электромашина» ... комой түрүүлэгшы... хэр **Новиков** гэгшэ...

Пленумэй хүдэл... КПСС-эй обкомой ... тарь нүхэр **А. У.** ... рэнгы үгэ хэлээ.

Г. ЦЫ...

Парти тухай Ленинэй һургаал, КПСС-эй хүгжэ...

СОВЕДҮҮДЭЙ орон хоёрдохи табин жэлдээ ороо. Совет арад Владимир Ильич Ленинэй эмхидхэн хүгжөөһэн Коммунис партиин ажал ябуулгатайнь бүхы түүхэтэ түйлалтануудаа холбодог юм.

Манай ороной хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай, түрүү интеллигенциин революционно тэмсэлэй түүхэнь XX зуун жэлэй эхинһээ хойшо Ленинэй партиин ажал ябуулгатайнь таһаршагүй холбоотой.

I.

Манай парти оршон байгаа бүхы үе соогоо коммунизмын дайсадай саг үргэлжын добтолго доро ходол урагшаа дабшажа ябаа юм. Хуушанай хархис үзэл баримталдаг хүсэнүүд большевигүүдэй партида таһалгаряагүй добтолдог байһан. 1917 ондо оронойнгоо хуби заяае партиин гартаа абаад байхадань, тэдэ хархисууд капитализмые һэргээхын тула бүри галзуугаар добтолдог болоо һэн. Гэбэшье политическэ үзэл сурталайнгаа талаар ленинизмдэ харша дайсадай хамаг добтолго партиин сусаршагүй ехэ хүсэнтэй үзэл сурталай, эмхидхэлэй бата нэгэдэлтэй дайралдажа, һамна сохюулаа.

Коммунизмда эсэргүү номнолшод, КПСС-эй түүхые хазагайруулдаг буржуазна сурталшад, реформистнууд, ренегадууд, барууайшье, «зүүнэйшье» ревизионистнууд манай партида эсэргүүсэн добтолжо үргэлжэлһөөр. Теэд ѳаха аргагүй булигдана, булигдахашье байха.

Шэнэ түхэлэй парти тухай Ленинэй һургаалые үндэһэ болгон байгуулагдаһан, хүгжөөгдэһэн тула, марксистско-ленинскэ теорёор хүтэлбэрилэгдэдэг туладаа КПСС илагдашагүй ехэ хүсэтэй юм. КПСС — интернациональна коммунис хүдэлөөнэй таһаршагүй, түгэлдэр хүсэтэ хубинь болоно.

Шэнэ түхэлэй парти тухай Ленинэй һургаал — пролетаринарай парти тухай Маркс, Энгельсын мэргэн сурталай үргэлжэлэл, гайхамшаг хүгжэлтэ, дабшалта мүн. КПСС-эй, мүн аха дүү марксистско-ленинскэ партинуудай үзэл сурталайнь, политическэ болон эмхидхэлэйнь үндэһэ һуури болоно.

Научна коммунизмын үндэһэ һуури табигшад — Карл Маркс, Фридрих Энгельс пролетаринарай политическэ партиин бии болохо түүхэтэ энэ нүхэсэлые анха түрүүн шэнжэлэн тодорхойлоод, хүдэлмэришэн ангиин революционно хүдэлөөе толгойлдог хүтэлбэрилхы үүргыень тайлбарилһан, интернациональна удха шэнжыень харуулһан юм.

В. И. Ленин марксизмын үндэһэ һуури табигшадай гол шухала тобшололнуудые Россин меньшевигүүдһээ, троцкистнуудһаа, баруунайшье, «зүүнэйшье» үзэл баримталдаг этэгээдүүдһээ, Баруун оронуудай социал-демократическа партинуудай оппортунис удамаршадһаа аршалан хамгаалаа. Хүдэлмэришэнэй хуушан түхэлэй партинууд гэгдэжэ түүхэдэ ороһон эдэ партинууд империализмын хархис сурталай нүлөөндэ, үзэлөө урбаһан реформис, ревизионис удамаршадайнгаа нүлөөндэ орожо буруутаа юм. Эмхидэһэн түрүүшын жэлнүүдтээ тэдэ партинууд хүдэлмэришэдэй хүдэлөө толгойлһон, яһала бараг үрэ түйлаһан бэлэй. Гэбэшье һүүлэй һүүлдэ реформис үзэлтэй партинууд болон хубилаад, революционно хүдэлөөндэ һаад түбэг ушаруулаа.

Баруунай үзэлтэй социалис партинуудай оппортунизмые Ленин элишэлээд, тэдэнэй саашадаа бирахаа болиһыень, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ һаалта хэхэ байһыень харуулжа үгөө. Тиихэдээ **оппортунис үзэлһөө сүлөө шэнэ түхэлэй партиие, революционно, дайшалхы шэнжэтэй, хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ үнэн сэхэ, буржуйнарай засаг унагаахын, пролетариадай диктатура тогтоохын, түрүүшын социалис шатагай коммунис общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэ олонниитые дахуулжа шадаха тиимэ парти эмхидхэхэ шухала болоһон тухай тобшололые** Ленин айхабтар сэсэнээр тайлбарилһан юм.

Шэнэ үе сагта — пролетарска революцинууд болоһо, империализмын һандаран бутаржа байһан, капитализмһаа социализмда хүн түрэлтэнэй дамжан орожо байһан үе сагта шэнэ түхэлэй партиин, Коммунис партиин үг зорилготой зохилдуулан тэрэнэй теори, стратеги болон тактика тухай асуудалые В. И. Ленин тодорхойлоо. Пролетаринарай диктатурын талаар, мүн социалис общество доторо партиин бэелүүлхэ хүтэлбэрилхы үүргын гол удхые Ленин тайлбарилаад, партиин эмхидхэлэй асуудалнуудые, тэрэнэй дотоорой байдалдахи, мүн бата нэгэдэлтэ ажал ябуулгын демократическа гурим заршам хараалаа.

КПСС хадаа парти тухай марксистско-ленинскэ һургаалые үндэһэ болгон, тэрэнии сэсэн мэргэн шэнэ тобшололнуудаар, бодото хэрэгэй согсололнуудаар баяжуулжа байдаг. Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро жагсаһан хүдэлмэришэн анги, ажалша таряашад, интеллигенци политическэ тэмсэлэй ехэ һургуули гараа, ороноо социализмда оруулха хүшэр зам гаталаа. Хүдэлмэришэн ангиин, тэрэнэй партиин суртал бодол, үг зорилгонь бидэнэйшье хүсэл эрмэлзэлдэ бүрин харюусаха байна гэжэ пролетарбэшэ ажалша зон ойлгоһон юм. Тиин тэдэнэр һайн дураараа хүдэлмэришэн ангиин талада ороод, тэрэнэй үзэл суртал болоһон марксизм-ленинизмые һайшаан абаһан байна.

Тиимэһээ бүхы совет хүдэлмэришэд, колхозникууд, интеллигенци үзэл сурталаараа, политическэ хараа бодолоороо хүдэлмэришэн ангиин партиие—КПСС-ые һайшаан талархадаг байһаниинь ойлгосотой. Энэнь КПСС-эй социальна үндэһэ һууриие үргэдхэнэ, арад зонтоёо бата нэгэдэлтэй байһанайнь гэршэ тэмдэг болоно.

Энээнэй ашаар партимнай пролетар шэнжэеэ сахин хүгжөөхэһөө, хүдэлмэришэн ангиин парти байхаһаа гадна, бүхы совет арадай түрүү манлайнь болон хүгжэнэ. «Коммунис парти алишье талааараа хүдэлмэришэн ангиин парти, зохёон байгуулагша ажалшан арадай парти мүн. Тиимэһээ арадай зүгһөө саг үргэлжэ нэгэн һаналаар дэмжэгдэжэ байдаг. Ажалшадай этигэл найдабаринь партида тон шухала юм. Арадай аша туһые хаарсахаһаа үлүү шухала ондоо зорилго тэрээндэ байхагүй», — гэжэ Октябриин 50 жэлэй ойдо зорюулһан КПСС-эй ЦК-гай... тор тэмдэглэгдэнэ.

Түүхын бодото ... наар харуулһан эх... гэдэ ниитын удха ... һаа гадна, аха дүү ... нинскэ партинууд... үшөө дахин гэрш...

II.

Коммунис парти... но теориин удха ... дээрэ үргэхэ зүүр... **майгаар хүгжөөн хэр...** **политика, бодото ...** **холбон бэелүүлхэ ...** гэжэ В. И. Ленин ... тиин теори үнэнт... руулдаг, бодото ду... тануудые хараад ... литика зохёон бэел... годог гээшэ. Ленин... гэлжэлүүлэн, захи... манай парти марк... саг үргэлжэ баяжуул... байгуулгын үедэ ... баруунай оппорту... дэһэ яһа баримта... сэхэдээ, СССР-... илаха байһан тух... гаалые партимна...

(…бликын багшанарай конференциһээ)

ҺУРАГШАДЫЕ КОММУНИС ЁҺООР ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

…ии багшанарай конфе… …үбшэн хэлсэгдэхэ гол …«Үхибүүд болон залуу… …ис ёһоор хүмүүжүүл… …ууди, бүлэ, мүн оло… …амта ябуулжа байгаа …и, тэрэнние саашадань …хэмжээнүүд тухай» …кой секретарь **А. А. Ба…** …хэбэ.

…партиин, тэрэнэй ле… …ына Комитедэй хүтэл… …нувизмын гэрэлтэ орь… …бүхы совет арадай шэн …ор дабшажа ябана,— …эн тэмдэглэбэ.

…ын илан мандахын тула …рдэм болбосорол шудал… …дейнэ талаараа гүнзэ… …зоригжол ехэтэй бай… …ор тиимэһээ манай ха… …алуушуулые хүмүү… …тон ехэ анхарал орол… …уулагатайбди.

…эмэй дунда һургуули… …үдэлмэрине саашадань …хэмжээнүүд тухай» …олон СССР-эй Министр… …тусхай тогтоол абаа …эдэ эдир залуушуу… …ёһоор хүмүүжүүлгэ …дай жэнхэни хэрэг мүн, …тушаа партийна, …союзай, комсомолой ор… …промышленна пред… …рилганууд болон эм… …сагүргэлжын анхарал …ха ёһотой гээд уряал…

…ическэ болон социаль… …эн хүгжэлтын оршон …ули бүхэнэй үүргэ хэ… …ээ дээшэлэнхэй. Үхи… …талаараа түгэс хүмүү… …уартай.

…ооо доторoo бүгэдэ нии… …алсал бэелүүлхэ гээшэ …ическэ органуудай, һур… …нниитын шухалын шу… …болоно.

…жэлдэ дунда һургуу… …194-дэ хүргэгдэхэ, рес… …һургуулиин наһа гүй… …эмхи зургаанууд …юм.

…алшэ үхибүүдые һур… …хэ тушаа партийна …органуудай ямар ехэ …ужа байһан тухай, …нтын һуралсалай хуу… …үргэгдэжэ байһан ту… …ор хөөрэбэ. Манай об… …үхибүүд бултаараа …алда оронгүй, эрдэм …ожо гараха ёһотой гэ… …зааба.

…үлинуудые гэр байраар, …энүүдээр хангахын …н колхоз, совхозууд …элмэри ябуулна. Жэ… …н 1967 оной туршада …шэнэ байшан, хам… …спортын 13 зал, хүү… …ригдаа. Үүсхэлтэ ёһо… …хэ талаар илангаяа …анай, Яруунын, Хяаг… …аймагууд шалгарна. …тын аймагай «Ро…дина» (түрүүлэгшэнь нүхэр Агафонов И. Р.), Мухар-Шэбэрэй «Знамя Ленина» (түрүүлэгшэнь нүхэр Семенов И. С.), Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» (түрүүлэгшэнь нүхэр Максимов Л. А.) болон бусад олон колхозуул нилээд ехэ юумэ хээ.

Сэлэнгын, Хориин, Яруунын, Хэжэнгын, Зэдын, Баргажанай аймагуудта дунда һуралсал урагшатай һайнаар ябуулагдана.

Гэбэшье шалтагаангүйгөөр һургууляа үхибүүдэй хаяха, заримашуулые үдэшын һургуулида, профтехучилищида оруулжархиха гү, али ажалда «түбхинүүлхэ» баримтанууд республика дотор үзэгдэнэ. Иимэ ушарай тохёолдоходо, нютагай олохон Соведүүдэй гүйсэдкомууд, арадай гэгээрэлэй органууд, багшанар, олониитэ мүртэй хэмжээ абанагүй.

Олониитын һуралсалда ушардаг дутагдалнуудые яажа усадхаха тухай элидхэлшэ онсо тогтожо, үхибүүдэй эрдэм мэдэсые дээшэлүүлхэ талаар ямар хүдэлмэриин ябуулагдажа байһан тухай дэлгэрэнгыгээр мэдээсэбэ.

Манай республика дотор 1855 багшанар нэгэшье үхибүү класста хоёрдохи жэлдэнь һуулгангүй һуралсалай жэл түгэсхөө. Гэбэшье халирхай муугаар хүдэлжэ байһан багшанар бии. Энэ шалтагаанаар бүхы үхибүүдэймнай 7.6 процентнь хоёрдохи жэлдээ үлэһэн байгаа. Энэ талаар илангаяа Бэшүүрэй, Захааминай, Ахын, Прибайкалиин, Түнхэнэй, Хойто-Байгалай, Хяагтын аймагуудта тэсэшэгүй баримтанууд үзэгдэнэ. Тэндэхи олохон һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд багшанарайнгаа ажал хүдэлмэриие ёһоор хинан шалганагүй, саг болзор соонь зохихо заяа заабари үгэнэгүй.

Һуралсалай жэлэй түгэсхээ байһан үедэ иимэрхүү дутуу дундануудые яашье тэсэхын аргагүй.

Удаань һургуулинуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ямараар ябуулагдажа, мүн энэ талаар бүхы багшанарай, түрэлхидэй, олониитын урда ямар зорилгонуудай табигдажа байһан тухай нүхэр А. А. Бадиев элидхэбэ.

Ургажа ябаа эдир залуу үетэниие политическэ, ажалай, сэрэгэй-патриотическа, интернациональна талаар хүмүүжүүлхэ тушаа манай багшанар, партийна болон комсомолой организацинууд һүүлэй жэлнүүдтэ горитойхон хүдэлмэри ябуулаа.

Республика дотор хамта 107 600 пионер, 21 500 комсомолшууд тоологдоно. Энэ — тон ехэ хүсэн. Үүгэдэй болон залуушуулай дунда үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ дурсагдаһан ехэ хүсэн сүм һайнаар хэрэглэгдэхэ ушартай. Энээн тухай асуудал республикын багшанарай 6-дахи съезд дээрэ, Улаан-Үдын багшанарай городской научно-практическа конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Эндэ абтаһан шиидхэбэри, тогтоолнуудаа бэелүүлхын тулада багшанарнай яһала ехэ юумэ бүтээнэ.

Владимир Ильич Ленинэй ажабайдал болон ажал ябуулгын үльгэр жэшээ дээрэ үхибүүдые хүмүүжүүлхэ талаар мухар-шэбэрэйхид нилээд ехэ оролдолго гаргана. Тус асуудалаар аймагай багшанарай тусхай конференци үнгэргэгдөө һэн. Мүн тэндэ комсомолшууд, пионернүүдэй суглаанууд дээрэ, баяр ёһололой линейкэ болон үдэшэнүүдтэ Владимир Ильич Ленин тухай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд хододоо боложо байдаг. Багшанар ехэ оролдолго гаргадаг.

Манай Коммунис партиин болон Совет гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэ түсэб, хэмжээ ябуулганууд республикын бүхы город, аймагуудта, хүдөөгэй, хүдэлмэришэнэй тосхонуудта хараалагданхай. Энэ талаар гэгээрэлэй органууд, багшанар болон олониитын түлөөлэгшэд аргагүй харюусалгатай, ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотой.

Багша бүхэн хүүгэдтэ гансал эрдэм бэлиг олгодог бэшэ, мүн тэдэнэй политическэ үзэл бодолые бүридүүлэн хүмүүжүүлдэг. Тиимэһээ хэды ехэ шухала үүргэ бэелүүлжэ байһаниинь элирнэ ха юм.

Революционно, дайшалхы болон ажалай баатаршалгын үльгэр түүхэтэй үхибүүдые танилсуулха тушаа һүүлэй үедэ яһала ехэ юумэн һургуулинуудта хэгдэнэ. Эндэ В. Е. Кожевин (Каменска дунда һургуули), В. Д. Климова (Хяагтын хоёрдохи һургуули), Н. Н. Буланова (Улаан-Удэ) болон бусад онсо шалгарна.

Буряад ороной 50 гара мянган пионер болон һурагшад «Ошонһоо дүлэн баларха» гэһэн экспедицидэ хабаадалсаа. Энэнь угаа ехэ хүмүүжүүлхы туһатай байба.

Элидхэлшэ олон жэшээ баримтануудые дурдаһанай һүүлээр үхибүүдые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ тушаа онсо тогтожо, үхибүүд болон залуушуулда һайн хүмүүжэл олгохо хэрэгтэ түрэлхидэй, олониитын үүргэ дээшэлүүлхэ тухай хөөрэбэ.

Мүнөө үедэ совет һургуули, гэр бүлэ болон олониитэ хоорондоо ехэ нягта харилсаатайгаар ажалладаг боложо байнхай. Нютаг нютагуудта партийна, советскэ болон профсоюзай организацинуудай үүсхэлээр ниитын соведүүд, комиссинууд байгуулагдана. Эдэнь һургуули болон олониитэ хоёрой хоорондохи холбоо барисаа хүтэлбэрилэн бэхижүүлнэ. Жэшээнь, иимэ совет Баргажан тосхондо байгуулагданхай.

Гэбэшье хүүгэдые хүмүүжүүлхэ тушаа анхаралаа табидаггүй баримтанууд бии. Тэрэнэй эсэстэ үхибүүд, залуушуулай бэеэ муугаар абажа ябадаг баримтанууд үзэгдэнэ.

Һүүлээрнь нүхэр А. А. Бадиев залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ олониитын организацинуудай ямараар хабаадажа, ямар хүдэлмэри ябуулжа байһан тухай дэлгэрэнгыгээр элидхэжэ, мүн үхибүүдые эстетическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ тушаа онсо анхарал хандуулжа, шухала зорилгонуудые тодорхойлбо.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэ болоо.

Эгээн түрүүлэн Сэлэнгын аймООН-е даагша **Б. Б. Нехуров** үгэ абаба.

— Бидэ мүнөөдэр шухала асуудал зүбшэн хэлсэжэ байнабди. Залуу үетэниие коммунис үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ багшанарһаа гадна, партийна, советскэ, комсомолой, профсоюзай организацинууд, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадаха уялгатай.

Манай Сэлэнгын аймагта һайнаар ажалладаг һургуули, багшанар олон. Жэшээлхэдэ, Загастайн дунда, Галуута-Нуурай 8 жэлэй һургуулиин ажал хүдэлмэри бултанда жэшээ боломоор. Эндэхи багшанар хэшээлнүүдээ шадамар бэрхээр үнгэргэнэ, һуралсалда техническэ болон туһалхы бусад зүйлнүүдые үргэнөөр хэрэглэнэ, хэшээлэй үедэ, мүн тэрээнһээ гадууршье үхибүүдтэ коммунис хүмүүжэл олгохын тула ехэтэ оролдоно. Тиигэбэшье ажал хүдэлмэридэмнай дутагдалнууд бии. Нэрлээдшье лалай, юрэдөө зарим багшанар уялгадаа хайша хэрэгээр хандана, мэргэжэлээ дээшэлүүлнэгүй, түрэлхидтэй огто харилсанагүй. Мүн зарим колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд залуу үетэниие коммунис үзэл сурталаар хүмүүжүүлгэдэ һаналаа табинагүй. Багшанарай гэр байранууд шэнээр бариганагүй.

Үхибүүдтэ гоё һайханай мэдэрэл олгохын хойноһоо хүсэд оролдоногүйбди. Хүүгэднай дуу хүгжэмдэ муугаар һургагдана. Энэ хэрэгтэ артистнар, хүгжэмшэд огто хабаадана-гүй.

— Бидэнэй дунда багшаар хүдэлһэн, хүдэлжэшье байһан хүнүүд бии. Тэдэнэр үхибүүдтэ зорюулжа яһала һонирхолтой, хүмүүжүүлхы удхатай номуудые бэшэжэ байдаг. Жэшээнь, Ц. Номтоевой, Н. Малакшиновай, Д. Хилтухинай, Ц-Б. Бадмаевай, Д. Жалсараевай нэрэнүүдые дурдамаар. Мүнөө жэл үхибүүдэй уран зохёолшодой конференци үнгэргэгдэхэнь. Энээниие угтуулан, хүдөөгэй багшанар эрилтэ, һанамжа дурадхалнуудаа элирхэйлэн мэдээсэдэг һаань ехэ һайн бэлэй,— гэжэ уран зохёолшо **Ц-Ж. Жимбиев** мэдүүлбэ.

Олохон һургуулинуудта уран зохёолой кружогууд хүдэлжэ байдаг. Тэдэниие шадамар бэрхэ багшанар хүтэлбэрилнэ, үхибүүдтэ һайн һайхан нүлөө үзүүлхын, һургаал үгэхын түлөө оролдоно. Тэндэ багашуул түрэлхи хэлэн дээрээ шүлэг, дуунуудые зохёожо һурана, гар бэшэгэй уран гоё журналнуудые гаргана. Энээнэй ямар ехэ удха шанартайнь бултанда мэдээжэ. Республикын һургуулинуудһаа уран зохёол, искусстводa бэлиг шадабаритай үхибүүдые зунай амаралтын үедэ тусхай пионерскэ лагерьта эльгээжэ байгаа һаа, ехэл һайн гэжэ һанагдана. Тэндэ суглуулагдаһан эдиршүүлдэ уран зохёолшод айлшалан ошожо, ашатай туһатай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ һэн.

Хориин 8 жэлэй һургуулиин түрэлхидэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Бадмаев** иигэжэ хэлээ:

— Би түрэлхидэй комитедэй түрүүлэгшээр 3 жэл хүдэлнэб. Гэшүүднай тусхай түсэбэй ёһоор ажаллажа, һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ехэ туһа хүргэнэ. Энээнэй нэгэ аша туһань юуб гэхэдэ, манай нютагта үхибүүдэй зүгһөө ниитын журам эбдэхэ, гэмтэ ябадал гаргаха ушар үзэгдэхээ болинхой. Багшанар, түрэлхид ниитын эмхинүүдтэй нягта холбоотой.

Гэбэшье һургуулиин үхибүүдтэ халуун эдеэ хоол, буфет гэхэ мэтые худалдаа наймаанай зургаанууд ёһоор эмхидхэнэгүй.

Удаань Үльдэргын дунда һургуулиин директор **Ц. Н. Номтоев** үгэ абаба.

— Мүнөөдэр зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан асуудалда совет эрхэтэн бүхэн һаналаа табиха зэргэтэй—гэбэ.

Манай ажабайдал, ажаһуудал ямараар хубилаа. һайн һайхан болоо гээшэб. Энэ үе сагта түрэһэн үхибүүдэйшье нюур шарай, һанал сэдьхэл, хүмүүжэлынь баһал сагайнгаа эрилтэ байдалда таараһан байха ёһотой. Энээнэй түлөө, үхибүүдэй хуби заяанай түлөө түрэлхид, багшанар ба ниитын эмхи зургаанууд харюусаха, бидэнэр эдир залуу үетэниие ажалай, сэрэгэй, революционно зан заншалай жэшээ дээрэ нэн түрүүн хүмүүжүүлхэ зэргэтэйбди.

Һургуули бүхэн энэ талаар өөрын үүсхэл гаргаха, шэнэ онол аргануудые бэдэрэн олохо ушартай. Һурагша бүхэн, жэшээнь, нютаг ба һургуулиингаа түүхэ, граждан ба Эсэгэ оронөо хамгаалгын дайнда хабаадаһан хүнүүдые, ажалай түрүүшүүлые тодо һайнаар мэдэхэ ёһотой. Һургуули бүхэндэ музей эмхидхээ һаа яахаб? Ехэ хэрэгтэй, туһатай байха бэшэ гү.

Гадна үхибүүдтэ гоё һайханай мэдэрэл олгуулха хэрэгтэ литература, искусство тон ехэ үүргэтэй гээшэ ааб даа. Үхибүүдтэ зорюулагдажа, түрэлхи хэлэн дээрэ гараһан номууд тон хомор. Тиихэдэ һургуули шэмэглэхын гү, али өөрын «третьяковко» эмхидхэхын тула уран зураг, картинануудые олохонь бэрхэтэй. «Агуу ехэ хүнүүд ажалайнгаа үедэ» гэһэн картинанууд хаанаб? Жэшээлхэдэ, Толстойн газар хахалжа ябаные харуулһан зураг хаанаһаа олологоиб? Бидэнэр үхибүүдые гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ зэргэтэйбди.

— Үхибүүдэй элүүр энхые хамгаалгада дутагдалнууд бии. Үбэлэй сагта олон һургуулинуудта физкультурын хэшээл газаа хэдэг. Тиигэһэнэй эсэстэ хүүгэд хүйтэ абажа үбшэлдэг. Бэеэр һулашаг үхибүүдтэ багшанар бага анхарал хандуулна, тэдэниие физкультурын хэшээлһээ сүлөөлдэг. Энэ буруу. Мүн һургуулиин столово, буфедүүд муугаар хүдэлнэ, фрукт, овощ тэндэ хомор байдаг. Эндэ худалдаа наймаанай эмхинүүд ехэ зэмэтэй,—гэжэ республикын элүүрые хамгаалгын министрэй орлогшо нүхэр **Эрдынеев** тэмдэглэбэ.

БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **В. А. Сахьянов** олон ажаглалтануудые хээ, дурадхалнуудые оруулаа.

Конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар хорёод хүн үгэ хэлээ, тусхай резолюци баталан абтаа.

Гадна багшанарай бүхэсоюзна нэгэдэхи съездэ хабаадалсаха 15 делегат һунгагдаа. Тэдэнэй тоодо Хэрэнэй дунда һургуулиин математик **Ш. Х. Пантелеева**, Зэдын аймагай Петропавловкын дунда һургуулиин багша **А. Г. Бураева**, Яруунын аймОНО-е даагша **Д. Ц. Пунсуков**, Баргажанай аймагай Барханай дунда һургуулиин багша **В. С. Санжиева** болон бусад оролсоно.

Багшанарай конференциин зал соо.

Эдэнэр уран шүлэг уншахадаа бэрхэ юм. Цыпилма Гомбоева Баир Цыренжапов хоёр һургуулиингаа литературна кружогто ябадаг, Мухар-Шэбэрэй аймагай Хушуун-Үзүүрэй дунда һургуулида һурадаг юм.

Э. ЛАПИНАН фото.

ХОРИИН АЙМАГТА

ЖОЛООШОДОЙ СУГЛААН

Аймгүйсэдкомой милициин таһаг аймагай жолоошодой суглаа зарлаба. Тус суглаан дээрэ «харгы замай хүдэлмэри һайжаруулха, уршагта аюулые зайсуулха тухай» асуудалаар аймагай милициин таһагай начальник нүхэр Б. М. Мазаев дэлгэрэнгы элидхэл хээ.

Тус суглаанда автомашинын 200 гаран жолоошод сугларжа, элидхэл тушаа 15 хүн үгэ хэлээ. Автомашиные бүтээсэ ехэтэйгээр, удаан аад, аюулгүйгөөр ашаглаха тушаа эдэнэр һанамжа дурадхалнуудые оруулан, һайн жэшээнүүдые баримталан хэлээ.

Жолоошодой энэ суглаан харгы замай хүдэлмэриие һайжаруулгада зорюулһан социалис уялга баталан абаад, аймагай бүхы жолоошодто хандаһан уряа бэшэг гаргаба.

Профсоюзай эдэбхитэдэй семинар

Эндэ аймагай профсоюзна эдэбхитэдэй гурбан үдэрэй семинар КПСС-эй райком үнгэргөө.

Һаяшаг үнгэргэгдэһэн СССР-эй профсоюзуудай XIV-дугаар с'ездтэй дашарамдуулан, аймагай профсоюзна эмхинүүдэй бэелүүлхэ зорилго тухай КПСС-эй райкомой секретарь П. М. Павлов элидхэл хэбэ.

Ажалай хуули ёһонуудай гол асуудалнууд, нютагай комитедүүдэй ниитэ-эмхидхэлэй ажал һайжаруулга, хүмүүжүүлгын, үйлэдбэриин хэрэгүүд тухай лекцинүүд уншагдаа.

Мүн пенсиин хуули ёһонуудые сахиха тухай заабари үгтөө.

Тус семинарта профсоюзна 90 гаран эдэбхитэд хабаадалсаа.

Семинарай эсэстэ профсоюзна хүдэлмэриин дүй дүршэл болон онол арга тухай хөөрэлдөөн болоо.

Ж. БАДМАЕВ.

АЖАЛША ХҮНЭЙ БАЯР

…ашаар баатар урга… …ород арадай хэлэдэг …ии. Тэрэниие зүбшөөн… …аргагүй. Тэрэ жэшээе …совхозой мал адуулаг… …Селиверстович Афа… …жэшээ дээрэ харуулжа …хадаа ажал хэрэгээ…

…нэгэ тосхон — Ново… …ошоходоо:

…Селиверстовичые хаа… …болохо гээшэб,—гэжэ…

…ла гут, тэрэтнай наһан …малшан ябаһан хүн, …юуб гэхэдэ, хара бага… …мал харууһална.

…хэб, хэрбээ Семен Се… …малшан болоошьегүй …ер гү, врач, багша гү, …хүдэлмэришэн ябаха…

…һургуулида һая ороо… …үбшэнэй шалтагаанаар …таһараа. Тиигэһээр …айн эхилжэ, эрэшүүл армида мордоо. Абадаа туһалдаг, ажалдаа абьяастай хүбүүн байһаараа магтуулдаг болоо һэн ха. Бригадирынь тэрээнтэй уулзахадаа:

— Сема, мори адуулжа шадаха гүш?—гэжэ асууба.

— Яаха һэм,—гээ.

Удангүй тэрээндэ мори адуулхые даалгаа. Алдуу хээгүй. Ехэ хүнһөө дутуугүйгөөр хүдэлбэ. Харюусалгаа һайса мэдэжэ, оролдолготойгоор ажалдаа ябаба. Магтуулхаһаа ондоо юумэ мэдээгүй. Нэгэ, хоёр, гурбан жэл үнгэрбэ. Дайн үргэлжэлһөөр. Семен адуушан зандаа. Тиигэһээр байтар эсэгэнэр, аханар фронтһоо тэхэрээ. Артелиин залуу адуушанай ажалые Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнэжэ, тэрэниие «Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ шэн габьялатайгаар ажаллаһанай түлөө» медаляар шагнаһан байгаа.

Удаань сэрэгэй албан. Мэдээгүй байтар гурбан жэл үнгэржэ, хүдэр задарюун, хүри улаан хүбүүн албанһаа табигдан, гэртээ бусажа ерэлэй. Тэрэ үедэ МТФ-е даагшаар Федор Матвеевич Слепнёв хүдэлжэ байгаа. Семеной хүдэлмэришэ хүн байһыень мэдэһэн тэрэ Афанасьевта хандан:

— Залуу мал даажа абахые дурадхаба.

— 1954 онһоо хойшо мал адуулнаб,—гэжэ Семен Селиверстович хөөрэнэ. «Бэрхэл хүн даа, малаа һайнаар харууһална» гэжэ нютагайхиниинь хөөрэлдэнэ. Семен Селиверстович ажалдаа ехэ ханамжатайгаар хандадаг. Ажалай тодхол олоһон дүршэлтэй малшан болонхой. Жэлһээ жэл бүхэндэ малаа һайнаар адуулжа, хүсэ шадал ехээр абхуулан таргалуулдагаараа эрхим амжалта туйлана. Зунай үедэ түхэреэн сүүдхэ соо малаа адуулдаг.

1966 ондо мал ажал дээрэ туйлаһан амжалтынгаа түлөө «Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаляар нүхэр Афанасьев шагнагдаһан байна. Семен Селиверстовичэй мүртэ чемпионой лентэ хоёр жэл удаа зүүлгэдээ. Иимэ нэрэ хүндэдэ хүртэхын тула оролдолго хэшээл, хүсэ гаргаха хэрэгтэй ха юм.

Мүнөө энэ эрхим малшамнай 112 толгой залуу мал даагаад түлжүүлэн, томо болгожо байнхай. Үбэлэй һаранuудта тэдэнэйнь шэгнүүр горитойгоор нэмээгдэһэн байна.

— Нэрэ түрэ олохын тулада унаһан малгайгаа абангүй хүдэлхэ хэрэгтэй,—гэжэ тэрэнэй хэлэһэн үгэ һанаандам ороно. Коммунист С. С. Афанасьев үнэхөөреэл ажалда дуратай хүн. Энээниие тэрэнэй шан хайранууд гэршэлнэ.

В. БОРИСОВ.

…дэлхэй дээрэ түрүү… …общество байгуулха …нүхэсэлнүүдэй нэ…

…ргаалые **хүтэлбэри …партu социализм… …оролгын гурим …барилаа, комму… …ально-техническэ …байгуулгын тон ехэ …байһые тодорхой… …ые эрдэм ухаанай …һөөр хүтэлбэрил… …гүрэн хүгжөөлгын …социалис ниитын …наринжуулан хүг… …уудые тодорхойлон**

…еволюци ба проле… …тура тухай Лени… …тори, парти тухай …ээ индустриализа… …ахые коллективи… …убисхал бэелүүлхэ …дол, социалис де… …социалис нацинуу… …ии, социализмһаа, …алгын асуудалнуу… …артиин тододхон …нь угаа ехэ удха …Ленинэй захяануу… …олгохо, коммунизм …хүгжөөхэ зуу… …ын коммунис бо… …эй хүдэлөөнэй, …сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй угаа шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ КПСС хубитаяа оруулна.

Теори хүгжөөхэдөө, тэрэниие бодото дээрэнь бэелүүлхэдээ, кадрнуудай, мүн партиин бүхы гэшүүдэй теоретическэ болбосорол хэлбэришэгүйгөөр, саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха ёһотой гэһэн Ленинэй заабариие КПСС баримтална. Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдһээ үндэһэлэн, партийна гэгээрэлэй гурим наринжуулха хэмжээнүүд бэелүүлэгдээ, бэелүүлэгдэжэшье байна. Партимнай өөрынгөө гэшүүдэй теоретическэ, политическэ болбосоролдо саг үргэлжын анхарал хандуулна.

III.

Партиин сурталаар, уг зорилгоор тэрэнэй эмхидхэлэй байгууламжа тодорхойлогдоно. Партийна байгуулалтын гол ёһонууд парти тухай Ленинэй һургаалай шухалын шухала хубинь мүн. Эдэнь партиин гэшүүнэй эрхэ, уялганuудые, демократическа централизмын үндэһөөр, территориин-үйлэдбэриин бүридэл баримталдаг партиин байгууламжые, парти доторхи ажабайдалай, бата нэгэдэлэй, журам заршамай нормонуудые тодорхойлно.

Бүри 1903 ондо, большевигүүдэй парти байгуулха үедөө В. И. Ленинэй хэһэн тобшололнууд Коммунис партиин эшэ үндэһэн болонхой. Тиихэдэ Ленин нигэжэ тэмдэглэһэн юм: **парти өөрынгөө гэшүүн бүхэнэй түлөө, мүн партиин гэшүүн бүхэн партиингаа түлөө харюусалгатай. Тиимэһээ партиин гэшүүнэй нэрэ зэргые, удха шанарые дээшэнь үргэхэ гээшэ саг үргэлжын, шухала зорилго мүн.** Социалис революциин илалтын түлөө, социалис общество байгуулхын түлөө тэмсэлэй жэлнүүдтэ манай парти ленинскэ гол ёһонуудые хэлбэришэгүй хүтэлбэри болгоһон байна.

КПСС өөрынгөө бүридэл наринаар хинамжалха зуураа, шанарай ургалтые ехэ удхатайда тоолодог. Энэ хадаа совет арадай агууехэ илалтануудые эмхидхэлгэдэ Ленинэй партиин хүтэлбэрилхы үүргэеэ бэелүүлхэ шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоо. Партийна зэргын сэбэр байлгада анхарал хандуулха, Ленинэй партиин гэшүүнэй хүндэтэ нэрэ зэргые сэбэрээр, ашыень харюулан абажа ябаха гээшэ КПСС-эй ажабайдалай хуули ёһон болоно гэжэ партиин XXIII съездын документнүүд дотор тэмдэглэгдэнэ.

Мэдэрэл ехэтэй, эдэбхитэй, коммунизмын хэрэгтэ үнэн шударгы хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенциин түлөөлэгшэд Уставай ёһоор КПСС-тэ абтана. Гэхэтэй хамта партиин социальна бүридэлдэ хүдэлмэришэд, урда мэтэ, түрүү һуури эзэлхэ болоно гэжэ партиин съезд заагаа.

Партиин бүридэл дотор хүдэлмэришэдэй тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. КПСС-эй зэргэдэ хүдэлмэришэд 1957 оной январиин 1-дэ 32 процент байһан аад, 1967 оной январиин 1-дэ 38,1 процент болоо.

Хүдэлмэришэн ангиин парти — КПСС—өөрынгөө уг зорилгоор, олониитэ ажалшадта үзүүлдэг нүлөөнэйнгөө ёһоор хододоо олон түмэнэй парти байдаг.

Эрхим зэргын эмхидхэлынь партиин үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхэ нүхэсэл мүн. Партиин эмхидхэл, байгууламжын ба ажал ябуулгын хүтэлбэрилхы гол журамынь **демократическа централизм мүн.** КПСС энэ гол ёһо хэлбэришэгүй сахидаг байһанай ашаар бүхы коммунистнуудай хүсэ нэгэдүүлэн, уг зорилго тээшэнь залан шэглүүлдэг, кадрнуудые зүбөөр хубаарилан табидаг, олониитэтэй холбоо барисаагаа бэхижүүлдэг юм.

Партиингаа журам заршам, бата нэгэдэл наринаар сахихые В. И. Ленин заадаг һэн. Оппортунис үзэл үлэ мэдэгээршье гаргалгатай, можо болохо ябадалтай эбсэшэгүй байхаар партиие хүмүүжүүлээ. В. И. Ленинэй хүтэлбэри доро, тэрэнэй захяагаар манай парти өөрынгөө түүхын бүхы шатануудта али бүхы этэгээдүүдһээ өөрынгөө зэргые сэбэрлэһэн байна.

КПСС бата нэгэдэлэй, нягта жагсалай үльгэр жэшээ харуулна. Саашадаашье энэ нэгэдэлээ бэхижүүлхэ байха. Марксистско-ленинскэ журамда харша элдэб эсын бүлэглэл, можонуудһаа өөрынгөө эб нэгэдэлтэ эмхидхэлые хамгаална.

Партийна олониитын болбосорол мэдэрэлэй саг үргэлжэ ургажа байһаниинь, партиин гэшүүдэй бата жагсаал болон эрхим дээдэ журамынь мүнөө КПСС-эй бүхы ажабайдалай, ажал ябуулгын гэршэ жэшээ болоно.

IV.

Партийна демократиһаа үндэһэлэн, дээрэһээ сэхэ хүтэлбэрилхэ шухала байһые буруушаадаг оппортунистнуудтай В. И. Ленин эбсэшэгүй шангаар тэмсэдэг һэн.

Эб хамтаараа ажал хэрэгээ ябуулха гээшэ партийна хүтэлбэриин дээдэ гурим ёһо мүн. Энэмнай хамаг шухала асуудалнуудые хамтааран зүбшэн хэлсээд, хамтаараа шиидхэбэри гаргаха, абаһан шиидхэбэринүүдээ хамтааран бэелүүлхэ, абаһан даабариин түлөө хүн бүхэн харюусаха гэһэн удхатай.

Хамтааран хүтэлбэрилхэ ёһо гурим бэхижүүлхэ, үргэдхэхэ, кадрнуудые бэлдэхэ, хүмүүжүүлхэ, дэбжүүлхэ, тэдэнэй ажалые хинамжалха, тэдээндэ туһалха зорилгонуудые Ленинэй заабариин үндэһөөр партимнай шиидхэнэ.

Олониитэтэй партиин холбоо барисаатай байлгань, ажалшадай ниитын бүхы эмхинүүдэй хүсые залан хүтэлхэ үүргэеэ бэелүүлгэнь парти тухай Ленинэй һургаалай гол шухала зүйлнүүдэй нэгэн мүн. Залан хүтэлбэрилхэ хүсэнэй үгы байбал, гүрэнэй болон ажалшадай ниитын эмхинүүд бата нэгэдэлтэйгээр ажалаа ябуулжа, уг зорилгодоо хүрэжэ шадахагүй юм гэһэн В. И. Ленинэй заабариие бодото хэрэг гэршэлэн харуулаа. Тиимэһээ ажалшадай эгээл дээдэ политическэ эмхи — Коммунис партимнай тиигэжэ залан хүтэлбэрилдэг хүсэн болонхой.

Гүрэнэй, ажалшадай олониитын эмхинүүдые КПСС хүтэлбэрилхэдөө юрэ захирдаггүй, харин өөрынгөө зүбшэл заабаряар, ударидагшадтань туһалха зэргээр бусад эмхинүүдэй ажал ябуулгые залан хүтэлхэ гэһэн Ленинэй заабариһаа үндэһэлнэ.

Партимнай олониитэдэ түшэглэн, тэдэнэй дүй дүршэлые шудалан, бусад эмхинүүдые ударидадаг гээшэ. Арад зоной дура хүсэл бэелүүлдэг байһаараа Коммунистнуудай парти хүндэтэй юм гэжэ Ленин хэлэһэн байдаг.

* * *

КПСС марксизм-ленинизмын мүнхэ сурталһаа, парти тухай Ленинэй һургаалһаа үндэһэлэн, совет общество ударидана. Аха дүү коммунис партинууд мүн лэ энэ суртал, һургаалһаа үндэһэлэн ажалаа ябуулна. КПСС-ые муушалагшад, тэрэнэй хараа шэглэлые буруушаагшад марксистско-ленинскэ партинуудай урдаһаа тэмсэнэ, өөһэдөөл эшэгүүритэ байдалда ороно гээшэ.

Аха дүү коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудтай КПСС-эй харилсаа холбооe интернационализм тодорхойлдог. Эдэнэр олоһон дүй дүршэлөө халан абалсадаг заншалтай. Угаа ехэ теоретическэ баялигаа революционно тэмсэлдэ, шэнэ общество байгуулгада хэрэглэхэ талаар маша ехэ дүй дүршэлтэй болоһон манай парти бусад оронуудтахи марксистско-ленинскэ сурталай туйлалтануудые үндэрөөр сэгнэдэг, политическэ бодото хэрэгтээ, коммунизмын түлөө тэмсэлдээ хэрэглэдэг.

Шэнэ түхэлэй парти тухай Ленинэй һургаал ехэ туршалга дабажа гараа. Энэ һургаалда үнэн сэхэ байха гээшэ бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин илаха байһанай бата нүхэсэл болоно

Д. БАХШИЕВ,
түүхын эрдэмэй доктор.

УЛААН-БААТАР: *ШЭНЭ АЖАБАЙДАЛАЙ ГАЛНУУД*

Үүр сайжа, Улаан-Баатарһаа зүүн тээхи Баян-Зүрхэ гэдэг хадын орой, городой гоё һайхан хэлбэри түрүүндэә бүрүүлээр, удаа тээнь улам элеэр харагдаба. Саһатай талмайнууд дээрэхи, гудамжануудтахи электрын, люминесцентнэ сэнхир сэгээн галнууд унтараа.

Зохёон байгуулхы ажалынь үрэр бүхэндэ городой ажаһуугшадые баясуулна, эрдэм шадабаринь хүгжэнэ.

Городой тэбхэр талмай улам гоё һайхан болоно. Тэрээн дээрэ Д. Сүхэ-Баатарай үндэр памятник холоһоо харагдана. Үргэн гудамжануудаар хүн зон олоороо ябана. Ниислэлэй 18 вуз болон техникумэй аудиторинуудта студентнэр дүүрэн. 40 һургуулинууд үүдэнүүдээ сэлинхэй. Түбэй зургаан дабхар универмаг соо наймалшад һууряа эзэлнэ. Ниислэлэй зүүн хубида байрын гэрнүүд, тэрэнэй түб дунда томо больница, кинофабрика, шэнэ ТЭЦ баригдажа, Азидахи эгээл томо мяханай комбинат үргэдхэгдэжэ байнхай, ороной промышленна продукциин хахадые гаргадаг предприятинуудай хэдэ мянган хүдэлмэришэдые 200 автобус ажалдань абаашадаг.

Түбэй талмай дээрэһээ Богдо-Улын хормойдохи гүбээ харагдана. Монгол арадай эрхэ сүлөөгэй, өөрэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ ами наһаяа үгэһэн совет сэрэгшүүдэй дурасхаал болгодон табигдаһан ехэ памятник тэрэ гүбээ дээрэ байдаг.

Баруун тээхэнэнь промышленна комбинадай байшангууд сайбайлдана. Тэндэ 5 мянган хүдэлмэришэд, гол түлэб залуушуул нооһон бүд нэхэдэг, элдэб янзын гутал, арһан пальто, хүүртиг оёдог, орондоо хэрэгтэй, бусад оронуудта худалдагдаха арһа элдэдэг юм.

Цехүүд соонь автомат станогууд, оньһото зэмсэгүүд яларна. Хүнүүд кнопко дараад лэ байдаг хэбэртэй. Бүхы юумэнэйнь бэлэхэнээр бүтэдэг шэнги.

Һая болотор лэ мал ажал эрхилдэг байһан арадай нимэ болоод байхань гайхалтай бшуу. Монголой мүнөө үеын хүдэлмэришэн ангиин зэргэдэ горнягууд, бэлэилгашад, энергетигүүд, металлистнууд, эдеэ хоолой болон хүнгэн промышленностиин хүдэлмэришэд бии. Эдэнэй табанай дүрбэн хубинь дунда, хүсэд бэшэ дунда эрдэмтэй.

Малшадай хүбүүд, басагад гуталай фабрикада оньһон нарин техникэ найдамтайгаар жолоодохыень, жэгдэ һайнаар ажаллахыень харанабди. Гушан жэлэй саана энэнь заахан, эгээлэй предприяти байһан юм. Тэрэнине үргэдхэжэ, жэл соо 1400000 паар гутал оёхо хүсэтэй болгоо. Хоёр жэлэй үнгэрхэдэ, 1960 онойхиһоо хоёр хахад дахин олон паар гутал оёхо. Гоё һайхан, нюдэ баясуулма гуталнууд оёгдохо юм. Энэ хэрэгтэнь совет хүнүүдэй туһаламжа, жэшээ болон дүй дүршэл ехэ тушэг тулгуури болоно.

«Парижай коммунын» эсхэлгэшэ А. Г. Штрихинагай дүй дүршэл харуулһан совет документациие үхибүүдэй гуталай цехэй мастер Ч. Лувсанцеренэй шудалжа байхадань бидэнэр ерэбэбди.

— Документаци монгол хэлэн дээрэ оршуулнабди,—гэжэ мастер хэлэбэ. — Совет эсхэлгэшэнэй ажалай түрүү арга дүршэлые һайн шудалха гэжэ хүн бүхэн оролдоно.

Монгол гуталшад мүн өөрыншье бага бэшэ дүй дүршэлтэй болонхой. Үнгэрэгшэ жэл энэ фабрика үргэлжэ дээрээ ажахын тоосоондо ороо. Продукциин өөрынь үнэ улам хямдарна. Арһанай оодэһэн бага болоно, ажалай бүтээсэ дээшэлнэ. Өөрынгөө хэрэг эрхимээр мэдэдэг хүнүүд коллектив соонь үсөөн бэшэ. Хилын саанаһаа худалдан абтадаг байһан сабуунай рецепт һаяхан өөһэдөө зохёогоо. Гүрэнэй ехэ зөөри алмагдахань.

Гол юумэн гэхэдэ, хүн бүхэн һайнаар, алмалтатайгаар хүдэлмэрилхые хүсэнэ. Манай ажал арадай аша туһада, үхибүүдэй аша туһада хэгдэнэ ха юм,—гэжэ Лувсанцерен үргэлжэлүүлбэ.

Тэрэнэй үхибүүд тухайнь асуубабди.

Тиихэдэмнай энеэбхилээд, нигэжэ хэлэбэ:

— Басагам дунда һургуули дүүргэхэнь. Хүбүүмни һая Эрхүүһээ бусажа ерээ. Тэндэ институт дүүргээд, мүнөө Улаан-Баатарта, Наукануудай академидэ хүдэлмэрилнэ. Бүхы бүлымнай баяр дээрэ баяр нэмээ.

Фабрикын ахалагша модельер, бүри залуухан Ц. Жамбалнамсарай мүн лэ өөрынгөө, гүрэнэй хэрэг тухай хөөрэбэ. Хэрэглэгшэдэй улам үргэжэ байгаа эрилтые лажа шэнжэлдэг тухайдаа, гуталай 18 шэнэ модель хайшан гэжэ зохёоһоноо хөөрэхэдөө, нюдэндэнь баярай ошон ялабхилана. Москва уласхоорондын выставкэдэ ошожо, хэдэн медаль болон дипломуудта хүртэһэн, фабрикынгаа оёһон гуталнуудые харуулһан тухайдаа хөөрэбэ. Үнгэрэгшэ жэл энэ хүн университедэй гурбадахи курсда ороо. Тэндэ үдэшэндөө инженернэ факультедтэ һурдаг. Комбинадай бусад 1100 хүдэлмэришэд вуз болон техникумүүдэй заочнигууд юм.

Городой ажалшад мүнөө ехэ ажал бүтээжэ байнхай, хүхюу баяртайнууд. Жэл соо 1000 «ЗИЛ», хэдэ мянган автопокрышка капитальна заһабариһаа гаргахын тула шэнэ техникэ оролдосотойгоор шудалдаг цехүүдые авто-заһабарилгын заводой директор Лувсан Эрдэн бидэндэ харуулаа. Багажа зэмсэгүүд бэлдэгдэнэ, технологи зохёогдоно. Заводынь бүри һаяхан хүдэлжэ захалаа, коллективынь ехэ юумэ хэхэ зорилготой. Эндэ олонхинь залуушуул хүдэлмэрилдэг. Тэдэнэр шэнэ хэрэг хэды ехэ этигэл найдамтай, оролдосотойгоор шудалнаб! Коллективэй гол хүсэниинь Советскэ Союзта һураһан, Улаан-Баатарай университедэй технологическа факультет эгээн түрүүлэн дүүргэһэн 100 мастер юм.

Тэдэнэй нэгэниинь заводой гол цехүүдые толгойлно, һаяхан Монголой Арадай-революционно партиин зэргэдэ абтаа.

— Минии ажабайдал бүри баян болоо,—гэжэ тэрэ хэлэнэ. Би коммунистби, энэмни намайе шэнэ хүсэтэй болгоо. Хамаг хүсэеэ дуратай хэрэгтээ зорюулнаб. Эхэ ороной дааалгабари хамта дүүргэдэг хүнүүдтээ үгэнэб.

Университет бии юм гэжэ хэлээ һэмди. Энээн тухай тодорхойгоор хөөрэхэ дуран хүрэнэ. Зүгөөр нэн түрүүн Сүхэ-Баатарай талмайн дэргэдэхи багахан гэр тээшэ ошоё. 25 жэлэй саана энэ байшан соо ороной түүхэдэхи түрүүшын дээдэ һургуули—ниислэлэй университет — хоёр факультет, 100 студенттэйгээр нээгдэһэн юм. Тэрэ гэр мүнөө складай түхэлтэй болонхой. Энэ университет дүрбэн ехэ байшан эзэлнэ. Тэрээндэ арбан факультет бии, 3200 хүбүүд, басагад һурадаг. Гоё һайхан аудиторинуудтай, һуралсалай болон научна лабораторинуудтай. Энээниие урдань дүүргэһэн хүнүүд эндэ эрдэмтэд, багшанар болонхой. Тэдэнэрэй нэгэн — Ц. Даваатай танилсая. Өөрынь даадаг зоологическа музей соо энэ залуу багшатай хөөрэлдөөбди.

Университет дүүргэгшэдэй шэнжэлгэ хэһэн ехэ карта ханадань үлгөөтэй байна. Һүүлэй 10 жэл соо тэрэнэй экспедицинүүд ороной үргэн ехэ газар дайдые шэнжэлээ. Иигэжэ ниитэ дээрээ 100 мянган километр зайе гаталһан байха. Бага бэшэ бэрхэшээлтэй аяншалганууд хэгдээ. Нүхэр Даваагай шэнжэлгэнүүд дэлхэйн эрдэмтэдэй анхарал хандуулаа.

— Мүнөө юу хэнэбиб гэхэдэ, Урван Богдо гэжэ хадалиг газараар ябаһан һаяын экспедициин дүнгүүдые согсолжо дүүргэхээ байнаб. Эрдэм ухаанда шухала мэдээнүүд суглуулагдаа. ГДР-тэ ошохоор бэлдэжэ байнаб. Тэндэхи медицинын эрдэмэй академидэ гурбан жэл байжа, немец эрдэмтэдтэй хамта хүдэлмэрилхэб.

Арадай хүбүүн, Улаан-Баатарай университет арбан жэлэй саана дүүргэһэн, хараха янзада дарүү зантай залуу хүн нимэ юумэ хөөрэбэ.

...Тойроод хадануудтай сэсэрлигтэ хотодо боро хараан боложо, зайн галнууд яларба. Шэнэ ажабайдалай, зол жаргалай галнууд!

А. КОЖИН.
(АПН).

Улаан-Баатар — Москва.

Хүбүүмнай сэрэгэй албанда

ДУУНАЙ АЯЛГА

СЭРЭГШЭД хээрын һургуулиһаа бусажа ябаба. Хадын хабшуу жалга руу зурыһан нариихан жэм зүргөөр гэшхэлэлдэн, үргэн таляан тужада ороходоо, тэдэнэр нюурайнгаа хүлһэ аршажа, амисхалаа дарана. Командирынь сэрэгшэдэйнгээ түрүү зэргэдэ алхална.

— Халуун лэ «байлдаан» болобо даа,—гэжэ сэрэгшэд өөһэд хоорондоо аалихан үгэ андалдана.

Үүрэй толороогүй байхада түргэн жагсаалай дохёогоор бодоһон эдэнэр «байлдаанай» байра эзэлхэ газарта тогтоогдоһон болзорһоо түрүүн ерээд байгаа. Командирай захиралтын ёһоор, нэгэшье хүн харагдаха зэргэгүй — барандаа окоп малтажа, бэеэ нюуха ёһотой. Саһа этэжэ, хүйтэн газарта окоп малтаад, ябаха хобол һубаг гаргаха гээшэ али зэргэ хүшэр байһаниинь мэдээжэ. Командирай захиралта, дүримэй эрилтэ дүүргэлгэ — сэрэгшэдэй заатагүй бэелүүлхэ жама ёһон шуу. Удааруулжа болохогүй, минута бүхэн тоотой, түргэн хэхэ ушартай.

Буряад Андрей Батуев украин Иван Пелена хоёр зэргэлжэ ябадаг. Мүнөө үглөөнэй хүдэлөөд эсэбэшье, нимэ ушарай олон тохёолдодог хадань эдэнэр балай тоонгүй хэбэртэй. Үшөө командирынь эдэ хоёрые магтажа, бусадта жэшээ болгоһондонь бүришье урматайнууд, жагсаалдаа гэшхэлнэ.

Могой мэтэ мушхаран тохойржо ерэһэн нариихан харгыһаа гараад, хабарай һалхинда нягтаршаһан хатуу саһан соогуур сэрэгшэд гэшхэлэлдэнэ. Ой соо үшөө гэдэжэ үрдеэгүй шэрүүн хүр саһан хүбүүдэй сабхи доро шахинан, ямар бэ даа уянгата дуунай хүгжэм һануулха шэнги.

ТУЖА соо байһан гэртэ ойртожо ябатараа, «Зогсо, амара!» гэһэн команда дуулахадаа, сэрэгшэд гэнтэ зогсоод, энеэдэ зугаа табина. Сэбэр агаараар сээжэ дүүрэн амилан, зариманиинь нүүлэ, түгсүүл һандайлан һууна, шэрүүн саһа абажа амандаанье хэхэнь хэнэ, нүгөө аляа, тоомгүйшүүл нүхэдэйнгөө заха руушье саһа хээд шоглоно, энеэлдэнэ...

Үндэр, бүдүүн нарһанай дэргэдэ баригдаһан тэрэ ганса гэрһээ гэнтэ дуунай абяан соностобо. «Сэнгүүхэн даа!» гэжэ сэрэгшэд хүхилдэнэ. Шагнаархахада:

Аян замай холошье бол,
Амгалан ябахын үлзытэй юм.
Амараг нүхэдһөө холодобошье
Уулзажа жаргаха юрөөлтэй
юм...

гэжэ уянгалуулхань, һонорхоноор ойлгогдоно.

Уулзалга! Ямар урихан үгэ гээшэб! Андрей Иван хоёр залуушье һаа, хани зүрхэнэй уулзалгын амта абаһан байгаа. Доро дороо бодолгото болоно. Зарим тиимэ уулзалганууд даб гэһээр мартагдашадаг. Һанаан зүрхэнһөө гарахагүйгөөр хадуугдаһан, хэзээ бүхэндэ ханилһан юм шэнги нюдэндэ харагдажа, гарта баригдажа байһандал зариманиинь һанагдадаг. Тиимэ намжар уулзалгые домогложо, зүүдэндээ ходо харахаш. Үдэшын унталганда ороһон хойно казарма соо хон-жэн байха. Ганцал дневальна һэмээхэн урагша хойшоо гэшхэлэн, сэрэгшэдэй нойр һэргылэн хамгаалдаг.

Иван түрэл Карпат уулаяа үзэжэ, Андрей түрэһэн нютаг, үдэһэн газар—Улаан-Үдын гудамжаар энеэбхилэн, баяртай ябажа байтараа һэришэдэг. Үнэндөө энеэжэ байдаг, һэриһэн хойноошье һанан, һанан мэшьэдэг. Заримдаа огторгойн үүлэн эдэ хоёрой урдаһаа дохижо, мэндэшэлжэ байһан шэнги хаш. Ханинар зэргэлээд унтадаг шуу.

ХОЁР НҮХЭД, хоёр солдат түгсүүл һандайлжа һуугаад тэрэ аяар холын зам, уулзалга, хахасалга, баяр жаргал тухай хөөрэлдэнэ. Түрэһэн эхэ, амараг нүхэрэйнь шарай харагдахадал гэнэ.

Андрей малгайгаа заһажа:

— Энэ уянгата дуун ши бидэ хоёрто зорюулагдаһан ха яа? Бодоод үзыш. Суг албаа хээд хахасахабди. Бэшэг мэндэеэ абалсаха, уулзаха, сэнгэхэ, жаргаха юрөөлтэйбди,—гэжэ энеэбхилнэ.

— Рота, жагсаалда! — гэһэн командаар сэрэгшэд шамдуу бодожо, жагсаалда зогсобо.

— Радиолын дэргэдэ һуугаад, нимэ гоё дуу шагнажа байһан хүн ехэл золтой даа,—гэжэ Иван яруухан хэлэбэ.

— Ши зүб хэлэнэш! — гэжэ Андрей нүхэрөө дэмжэнэ. Иван аалиханаар:—Энэ гэртэ баяр болоо гү, али холын хүндэтэй айлшан ерэһэншье байжа магад даа,— гэнэ. Сэрэгшэдэй үшөө байраһаа хүдэлөөгүй байтар бүри танил дуунай аялга зэдэлбэ:

Ябаха замнай холол даа,
Улаан тугаа намилзуулан,
Илалтын һүр бадаруулаад
Командирнууднай манлайда...

Энэ гэртэ баяр боложо, холоһоо ерэһэн хүндэтэ айлшантайгаа уулзажа байна аалам гэжэ сэрэгшэдэй һанааша зүб байгаа.

ЖАГСААЛТА сэрэгшэдэй дүтэлэн ерэхэдэ, тэрэ гэрэй үүдэн сэлигдээд, сэрэгшын хубсаһатай ефрейтор гүйжэ гараад, гараа үргэжэ, «замдаа һайн ябагты, нүхэд!» гэжэ баяртай хүхюунээр үдэшэжэ байгаа бэлэй.

Хахасалга, уулзалга, ута холын зам тухай дуун үнэхөөрөө эдэ сэрэгшэд, Иван Андрей хоёр тухай дуун байгаал ха юм даа.

П. МИРОВ.

Ерээдүйн спортсменүүд

«Элүүр энхэ бэетэй хүн һайн һайхан һанал бодолтой байдаг» гэжэ арадай дунда дэмы хэлсэдэггүй ёһотой. Бэе махабадай элүүр, тамиртай байхын тула хүн бүхэн спортдо эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг зэргэтэй бшуу.

Улаан-Үдын үхибүүдэй спортивна һургуулида энэ талаар ехэхэн ажал ябуулагдана. Бишыхан хүбүүд, басагад тэсэбэритэйгээр һуража, спортын түрүүшын «дабаануудые» дабажа эхилнэ. Дүй дүршэлөөр баян багшанар үхибүүдэй шадабари, бэлигые тон һайнаар хэрэглэнэ, хэнэй ямар юумэндэ шуналтай, дүршэлтэйень мэдэжэ абана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүүгэдэй спортивна һургуулиин багша Людмила Тихонова уран һайханай гимнастикаар хэшээл үнгэргэжэ байна.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

Бомбодохоёо болёогүй

ВАШИНГТОН, апрелиин 3. (ТАСС). Демилитаризованно зоно шадархи ДРВ-гэй районуудые бомбодолгоёо хизаарлахамнай гэжэ президент Джонсоной мэдүүлбэшье һаань, США-гай ВВС-эй самолёдууд ДРВ-гэй газар дайдын горитой хубида бүдүүлигээр добтолжо үргэлжэлһөөр.

ХИТАДТАХИ ҮЙЛЭ ХЭРЭГҮҮД ТУХАЙ

«Жэньминь жибао» газетэ, «Хунци» гэжэ журнал, «Цзефанцзюнь бао» гэжэ армиин газетэ намнагдан тараагдаһан партиина органуудай, гүрэнэй засагай хуулита зургаануудай орондо мүнөө Хитадта тогтоогдожо байгаа «революционно комитедүүдтэ» зорюулһан хамтын түрүү бэшэг һаяхан тунхаглаа. Армимнай засагай шэнэ зургаануудай гол тушэг тулгууринь болоно гэжэ тэрэ статья соонь тусхайлан тэмдэглэгдэнэ. Нютагуудта сэрэгэй хиналта тогтоохо, һурагшадые сэрэгэй-политическэ хэрэгтэ һургаха талаар армиин түйлаһан габьяае онсолон тэмдэглэнэ. «Ямаршье хүсэтэ шуурган ба ехэ долгинуудые» тэсэн дабаха арга олгохоор «булад ханатай» армияа жэшэнэ.

«Хүсэтэ шуурган ба ехэ долгинууд» тухай дэмы дурдагдаагүй. Энэнь Мао Цзэ-дунай бүлэгэй байгуулдаг засагай шэнэ зургаануудта нютаг нютагуудаар шанга эсэргүүсэлтын хэгдэжэ байһые гэршэлнэ гэжэ Пекиндэхи гадаадын алаглагшад тоолоно. Хитадай, тусхайлбал провинцинуудтахи хэблэлэй мэдээсэлнүүд энэдэ хэлэгдэһые лаблан батална.

Дотоодо Монгол гэжэ автономито районһоо абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, КПК-гай комитедэй нэгэдэхи секретарь, арадай комитедэй түрүүлэгшэ байһанаа муушалуулан намнагдаһан Уланьфугай тала баригшад хэдэ хэдэн городуудта маоцзэдунайхидтай тэмсэжэ үргэлжэлһөөр байна. Хубэй провинцида «миллион баатарнууд» гэдэг нюуса эмхи ябуулга хэһээр: хүдөө тосхонуудта нүлөөгөө улам үргэдхэнэ, «саг зуурын комитедүүдтэ» эсэргүүсэн тэмсэхыень тарияашадые уряална.

Шанхай, Ухань, Ханчжоу, Чжэнчжоу, Гуйянь ба бусад городуудта соёлой ажал ябуулагшадые хашажа, намнажа үргэлжэлһөөр. Литературын ба искусствын хэрэг даадаг Цзян Цин гэгшын, Мао Цзэ-дунай һамганай буруушааһаар байтар Тяньцзиньда зарлагдаһан «харша зүблөөндэ» хабаадаа гэжэ хэдэн олон уран зохёолшод, хүгжэмшэд, уран зураашад гэмнэгдэнэ.

Үнгэрэгшэ оной ноябрь соо «литературын ба искусствын асуудалаар зарлагдаһан, хүдэлмэришэн-тарияшан —солдат сэрэгшэдэй түлөөлэгшэнэрэй бүхэхитадай зүблөөе» Хитадай хэблэл «харша зүблөөн» гэжэ нэрлэнэ. Газетэнүүдэй мэдүүлһэнэй ёһоор, тэрэ зүблөөн «Мао Цзэ-дун түрүүтэй штабта эсэргүүсэн тэмсэхэ, Хитадай арадай-сүлөөрэлгын армида, эмхидхэн байгуулагдажа байгаа революционно комитедүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхэ хараа бодол» баримталан бэелүүлдэг юм ха.

Хитадай арадай-сүлөөрэлгын армиин генеральна штабай начальнигай үялгые дүүргэгшын тушаалһаа Ян Чэн-у гэгшын гаргагдаһан дары КПК-гай ЦК-гай Политбюрогой саг үргэлжын комитедэй гэшүүн, КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо Ли Фу-яуньда эсэргүү, КПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо Тань Чжень-линьда эсэргүү ябуулганууд Пекиндэ дахинаа хэгдэжэ эхилэнхэй.

Мао Цзэ-дунай, Линь Бяогай бүлэгэй тала баригшад мүн баһа КПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн ба секретарь, КНР-эй гүрэнэй оборонын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо, КПК-гай ЦК-гай сэрэгэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Е Цзянь-ин гэгшые хараажа, муушалжа байна.

(ТАСС).

ХИЛЫН САНАГАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

Венесуэлын Компартиин уряа

КАРАКАС, апрелиин 3. (ТАСС). Венесуэлын Коммунис партиин ЦК-гай Политбюро орон доторхи профсоюзна хүдэлөөнэй нэгэдэл хангахын түлөө тэмсэхыень хүдэлмэришэн ангиие уряалба. Венесуэлын ажалшадай конфедерациие правительствһаа дулдыдахагүй профсоюзна центр болгохо таатай оршон байдал бии болоод байна.

Венесуэлын ажалшадай нэгэдэмэл центрэй хажуугаар конфедераци гэдэг профсоюзна ондоо центрэй зэргэ оршодогынь Бетанкурай урдын правительствын харша хархис политикын хойшолон болоно. Мүнөө орон доторхи профсоюзна хүдэлөөндэ шэнэ оршон байдал бии болонхой. Тиимэһээ бидэ, коммунистнууд, профсоюзна хүдэлөөе нэгэдхэхын түлөө, нэгэдэмэл профсоюзна центртэй болохын түлөө тэмсэхэ асуудал табинабди.

Ажалшадые хамгаалхын, хүдэлмэригүйдэлгэ усадхахын, ажабайдал һайжаруулхын түлөө, хүнэй эрхэ; профсоюзна ба демократическа сүлөө хамгаалхын, ороной бэеэ даажа хүгжэхын түлөө тэмсэлэй үндэһөөр нимэ нэгэдэл түйлагдаха ёһотой гэжэ Коммунис парти мэдүүлнэ.

Профсоюзна хүдэлөөнэй нэгэдэл хангахын түлөө тэмсэлые ороной бүхы түрүү бодолтой хүнүүд ябуулха ёһотой гэжэ уряа дотор хэлэгдэнэ.

ДРВ-гэй ПРАВИТЕЛЬСТВЫН МЭДҮҮЛГЭ

ХАНОЙ. (ТАСС). «Хойто Вьетнамые Холбоото Штадуудай зүгһөө «бомбодолго хизаарлаха» тухай асуудалаар ДРВ-гэй правительство апрелиин 3-да мэдүүлгэ тунхаглаа гэжэ ВИА агентство мэдээсэнэ.

«Бэеэ дааһан, сүлөөтэ байдалай түлөө вьетнам арадай тэмсэл шэнэ шатадаа оробо. США-гай булигдахань эли болонхой. Холбоото Штадууд Вьетнамда эсэргүү эзэрхэг түримхэй дайгаа болюулха, бүхы американ сэрэгүүдые, дахуул сэрэгүүдые Урда Вьетнамһаа гаргаха, Вьетнамай дотоодын хэрэгүүдые өөһэдөө шиидхэхэ эрхэ вьетнам арадта олгохо ёһотой» гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

«Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын, Америкын түрүү бодолтой зоной, бүхы дэлхэйн улад зоной хуулита эрилтэнүүдые» США-гай правительство дүүргэнэгүй гэжэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

«Гэхэ зуура, американска бомбодолгые; ДРВ-дэ эсэргүү дайнай бусад бүхы ябуулгануудые үгэ дуугүйгөөр болюулха асуудал американ талатай зүбшэн хэлсэхэ зорилгоор США-гай түлөөлэгшэдтэй харилсажа, хэлсээ хэхын тула түлөөлэгшэеэ томилхоор бэлэн байһан тухайдаа ДРВ-гэй правительство өөрынгөө зүгһөө мэдүүлнэ» гэжэ тэрээн доторнь дурдагдана.

Вьетнамда эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулгаяа Холбоото Штадуудай үргэлжэлүүлһээр байгаа сагта вьетнам арад, президент Хо Ши Минай нангин уряада харюу болгон, хойто талаяа хамгаалхын, урда талаяа сүлөөлхын, Эсэгэ ороноо амгалан түримаар дахинаа нэгэдхэжэ захалхын гула, тиин Индохитадтахи, Зүүн-Урда Азидахи, бүхы дэлхэйн дээрэхи амгалан байдал хамгаалха хэрэгтэ хубитаяа оруулхын тула түгэс илалта түйлаха хүрэтэрөө эрид шууд дайлалдаха байха»,—гэжэ мэдүүлгэ дотор дурдагдана.

Эзэрхэг түримхэйшүүлэй гээлтэ хоролто

ХАНОЙ, апрелиин 3. (ТАСС). Вьетнамай Арадай армиин зенитчигүүд мартын 31-дэ ДРВ-гэй агаарай хизаар дайда руу добтолон ороһон американ нэгэ самолёдые Тхайбинь провинцида буудажа унагаагаа. Тододхогдоһон мэдээнэй ёһоор, энэл үлэр Хайхынг провинци дээрэ үшөө нэгэ американ самолёт унагаагдаһан байна.

Вьетнамай информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, апрелиин 2-ой байдалаар, американ түримхэйшүүл ДРВ-гэй огторгойдо дүн хамта 2822 самолёдоо алдаа.

Джонсон булигдаа

МИЛУОКИ. (Висконсин штат), апрелиин 3. (ТАСС). Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, Висконсин штатдахи эхин һунгалтын үрэ дүн тоолоожо гаргахада, үгтэһэн дуунай 97 процентынь нимээр хубаараа: сенатор Ю. Маккартида һунгагшад-демократуудай 57 процентынь; президент Джонсондо—35 процентынь дуугаа үгэбэ. Дуунай 7 процентые сенатор Р. Кеннеди абаа. Энээнэй нэрын бюллетеньнүүдтэ оруулагдаагүйшье һаань, эды шэнээн хүнүүд дуугаа үгэбэ. Кеннеди һунгалтада хуулита ёһоор хабаадаагүйшье һаа, Маккартиие дэмжэхыень өөрынгөө талынхидые уряална.

Республиканска партиһаа президентын тушаалда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Р. Никсон һунгагшад-республиканецуудай дуунай тон олонхиие—80 процентые абаба.

„Флэшер" гэжэ онгосо Иокосука портдо оробо

ТОКИО, апрелиин 3. (ТАСС). Уһан доогуур ябадаг «Флэшер» гэжэ американ атомна онгосо мүнөөдэр Японой Иокосука гэжэ портдо орожо ерэбэ. Японой гадаадын хэрэгүүдэй министерствэдэ США-гай элшэн сайдай барюулһан бэшэг соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, тус онгосын эндэ ерэһэн зорилго хадаа, тэрэнэй экипаж амарха, энэ тэрэ юумэ нэмэжэ абаха гэһэн байха юм. Тиихэдээ Иокосукада арбаад үдэр соо байха юм ха.

Манай адрес, телефон...

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина. 35. Телефоны: редакт... приёмная — 54 93. зам. редактора — 68-08, зам. ред... 62-62. ответ. секретаря — 50-52. зам. секрет... отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйст... 63 86. пропаганды и агитации — 56-23. промышл... строительства — 61-35. советского строительства и ... культуры и школ — 60-21. писем и рабселькоров ... формации — 34-05. общественная приёмная — 56-... бюро — 57 63. фотолаборатория — 33 61.

Гор Улан Удэ типография Управления по печати при Совете Министров БурАССР
Н-01354.